

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

**Problematika ekonomické sladění ČR
s ekonomickou eurozónou**

**Problematics and correlation of the Czech
Republic economy to Eurozone**

David Škoda

Plzeň 2020

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	David ŠKODA
Osobní číslo:	K17B0141P
Studijní program:	B6208 Ekonomika a management
Studijní obor:	Podniková ekonomika a management
Téma práce:	Problematika ekonomické sladění ČR s ekonomickou eurozónou
Zadávací katedra:	Katedra podnikové ekonomiky a managementu

Zásady pro vypracování

1. Porovnejte přínosy a náklady spojené s přijetím společné měny euro.
2. Charakterizujte teoretická východiska hodnocení stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou.
3. Prostřednictvím vybraných způsobů hodnocení ekonomické sladění proveďte aktuální analýzu připravenosti ČR na přijetí společné měny euro.
4. Formulujte konkrétní doporučení pro úspěšnou realizaci vstupu ČR do eurozóny.

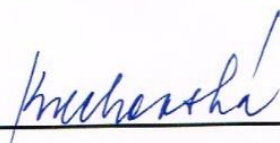
Rozsah bakalářské práce: **40 – 60 stran**
Rozsah grafických prací: **neuveden**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

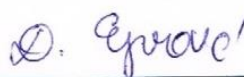
- BALDWIN, Richard; WYPLOSZ, Charles. *Ekonomie evropské integrace*. 4. vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4568-8.
- BRŮŽEK, Antonín, SMRČKOVÁ, Gabriela, ZÁKLASNÍK, Martin. *Evropská měnová integrace a Česká republika*. Praha: Velryba, 2007. ISBN 978-80-85860-19-1.
- HELÍSEK, Mojmír a kol. *Euro v ČR z pohledu ekonomů*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2009. ISBN 978-80-7380-182-3.
- LACINA, Lubor.; RUSEK, Antonín a kol. *Evropská unie: trendy, příležitosti, rizika*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-077-2.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. et Ing. Miloš Nový**
Katedra ekonomie a kvantitativních metod

Datum zadání bakalářské práce: **22. října 2019**
Termín odevzdání bakalářské práce: **22. dubna 2020**

Doc. Ing. Michaela Krechovská, Ph.D.
děkanka

Doc. PaedDr. Dana Egerová, Ph.D.
vedoucí katedry

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Problematika ekonomické sladění ČR s ekonomickou eurozónou“

vypracoval/a samostatně pod odborným dohledem vedoucí/vedoucího bakalářské práce
za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne

.....

podpis autora/autorky

Poděkování

Rád bych tímto poděkoval svému vedoucímu práce Ing. et Ing. Miloši Novému za odborné vedení, pomoc a cenné rady při zpracovávání této práce.

Obsah

Úvod.....	9
1 Evropská měnová unie – přínosy a náklady na její účasti	11
1.1 Vznik a postup evropské integrace	11
1.2 Přínosy a náklady společné měny	15
1.2.1 Výhody vstupu do eurozóny.....	17
1.2.2 Náklady a rizika vstupu do eurozóny.....	21
1.2.3 Zhodnocení pro Českou republiku	25
2 Metody hodnocení ekonomické sladění.....	27
2.1 Reálná konvergence	28
2.1.1 Hospodářské cykly.....	28
2.1.2 Asymetrické šoky a jejich působení v měnové unii.....	30
2.1.3 HDP.....	32
2.1.4 Parita kupní síly	33
2.2 Nominální konvergence.....	34
2.2.1 Maastrichtská konvergenční kritéria	35
2.3 Teorie optimální měnové oblasti a měnové unie	37
2.3.1 Teoretický model optimální měnové oblasti	38
2.3.2 Nezbytné podmínky fungování měnové unie	41
3 Korelační analýza vývoje hospodářských cyklů	42
3.1 Data a metodologie.....	42
3.2 Korelace reálného HDP na hlavu v paritě kupní síly.....	45
3.3 Korelace tempa růstu reálného HDP	46
3.4 Korelace indexu průmyslové produkce	47
3.5 Korelace zaměstnanosti.....	49

3.6	Zhodnocení sladění.....	50
4	Přijetí eura v ČR.....	51
4.1	Procedura přijetí eura	51
4.2	Scénář zavedení eura v ČR	52
4.3	Situace v ČR	54
	Závěr	59
	Seznam použitých zdrojů	60
	Seznam tabulek.....	64
	Seznam grafů	65
	Seznam použitých zkratk a značek	66
	Seznam příloh	69
	Přílohy	
	Abstrakt	
	Abstract	

Úvod

Tato bakalářská práce pojednává o problematice ekonomické sladění České republiky s ekonomikou eurozóny. Téma je velmi aktuální a je debatováno odborníky v oboru, politiky i širokou veřejností. Vstup České republiky do Evropské unie v roce 2004 s sebou přinesl také závazek převzít společnou měnu euro. Jedná se o povinnost vyplývající ze Smlouvy o založení Evropského společenství. Česká republika je tedy zavázána podnikat kroky k přípravě na převzetí eura, přestože konkrétní datum jeho přijetí není přesně určeno. Problematika posuzování výhod a nevýhod spojených s přijetím jednotné měny se postupem času a hlavně změnou politického pozadí České republiky mění. Současný odmítavý postoj většiny politických stran nasvědčuje tomu, že svůj závazek v nejbližším období nedodržíme.

Cílem této bakalářské práce je posouzení stupně ekonomické sladění České republiky s eurozónou. Potvrzení úzké sladění by velkou měrou snížilo relevantnost častého argumentu euroskeptiků, že nejzávažnějším nákladem účasti na měnové unii je existence tzv. asymetrických šoků, resp. šoků s asymetrickými dopady. Čím vyšší sladění Česká republika s jádrem Evropské unie dosáhne, tím menší budou následky případných asymetrických šoků.

První kapitola poskytne základní informace o vzniku a vývoji konceptu evropské měnové unie včetně charakteristiky celkového procesu evropské ekonomické integrace. V neposlední řadě poskytne výčet přínosů a nákladů pro nově vstupující země do evropské měnové unie.

Druhá kapitola popíše různá teoretická východiska při posuzování stupně ekonomické sladění. Nejprve se autor práce bude zabývat problematikou reálné konvergence s důrazem na kritérium sladění hospodářských cyklů a význam výskytu a působení asymetrických šoků v měnové unii. Nominální konvergence bude v této práci ztělesněna Maastrichtskými konvergenčními kritérii, jež musí každý ze zájemců o členství v eurozóně splnit. Závěr kapitoly bude věnován teorii optimálních měnových oblastí (OCA), kterou jako základní metodologické východisko používá Česká národní banka. Autorem práce bude rozvinuta diskuze, do jaké míry jsou určené metodiky relevantní, či jak je správně interpretovat.

Třetí kapitola bude věnována matematické analýze vývoje hospodářských cyklů zemí Evropské unie vůči České republice. K tomu bude využita metoda korelační analýzy. Vývoj hospodářských cyklů bude analyzován pomocí korelace detrendovaných časových řad vybraných indikátorů ekonomické aktivity.

Čtvrtá kapitola bude obsahovat konkrétní doporučení autora práce související s úspěšnou realizací vstupu České republiky do měnové unie v konfrontaci s názory odborné a laické veřejnosti.

Motivací autora pro volbu tématu se jeví již dlouhodobá zainteresovanost do problematiky vztahů České republiky a Evropské unie, která zasahuje jak do ekonomické roviny, tak i zčásti do roviny politické. Jedná se o důležité téma určující další vývoj české ekonomiky v kontextu evropské integrace.

1 Evropská měnová unie – přínosy a náklady na její účasti

V historii lidstva můžeme nalézt mnoho příkladů měnových unií, kde více zemí používalo jednu měnu. Historicky to bylo například tehdy, když se ve středověku používaly stříbrné a zlaté mince. Jiným názorným příkladem je Latinská měnová unie (1865–1927) mezi Švýcarskem, Belgií, Francií a Itálií. Největším příkladem úspěšné měnové unie jsou Spojené státy americké. K jejímu vytvoření došlo v roce 1789 ratifikací ústavy USA. Tato ústava uložila Kongresu pravomoci k ražbě mincí a regulaci jejich hodnoty. I v současné době existuje na světě celá řada jiných měnových unií. Příkladem může být měnová unie CFA franku, jejímiž členy je 15 afrických zemí a je rozdělena do dvou zón, zóny Středoevropského franku a zóny Západoafrického franku.

Projekt eura a eurozóny se od výše zmíněných příkladů liší svojí výjimečností. Členské země eurozóny se totiž rozhodly nejen používat společnou měnu, ale zároveň také koordinovat své hospodářské a rozpočtové aktivity. Tímto rozhodnutím došlo ke kvalitativním změnám ve sdílení pravomocí mezi EU a členskými státy. K řádnému fungování společné měny bylo potřeba vytvořit soubor pravidel hospodářské a měnové politiky v rámci EU, což položilo základ pro vznik Hospodářské a měnové unie (HMU). Země EU navíc spojuje silné pouto vnitřního trhu, volného pohybu zboží, služeb, kapitálu, osob i řada výlučných a sdílených politik. Můžeme tedy říci, že HMU je vyvrcholením širšího integračního úsilí zemí EU (Lacina, 2007).

1.1 Vznik a postup evropské integrace

Pokusy o integraci Evropy, ať už silou nebo vysokou diplomacií, probíhaly již od středověku. Práce se bude zabývat pouze procesem integrace zahájeným ve 40. letech 20. století. Děsivá bilance desítek milionů mrtvých a celých generací nenaplněných či předčasně ukončených životů dovedla tehdejší evropské politiky k úvahám o budoucí, federalizující se Evropě.

Důležitým se stal svědomitý krok ze strany Spojených států amerických po konci druhé světové války. Marshallův plán, finanční plán pomoci poválečné Evropě tehdy pomohl milionům Evropanů přežít poválečné období. Pomoc spočívala převážně v poskytování

technologií, potravin, pohonných hmot a základního spotřebního zboží. Spojené státy rovněž provedly kroky k vytvoření Brettonwoodského měnového systému v roce 1944, který nahrazoval britský zlatý standard. Americký dolar se stal ústřední světovou měnou a jeho hodnota byla stanovena na 35 USD za trojskou unci zlata. Mimo jiné USA pro Evropu v roce 1974 vytvořila institucionální základ pro obchod, prostřednictvím Všeobecné dohody o clech a obchodu (GATT), obsahující pravidla pro liberalizaci obchodu. V roce 1949 následovalo založení Severoatlantické aliance (NATO), systému kolektivní obrany západních států, který garantuje bezpečnost euroatlantického prostoru do současnosti. Všechny zmíněné institucionální změny byly současně doprovázeny procesem bipolarizace světa. Především Evropa geograficky symbolizovala rozdělení světa na liberálně-kapitalistický západ a marxisticko-socialistický východ.

Evropa na americké zásahy odpověděla v podobě Schumanovy deklarace, která v roce 1951 vyústila k vytvoření Evropského společenství uhlí a ocele (ESUO) mezi Francií, Německem, Itálií, Nizozemskem, Belgií a Lucemburskem. Hlavní důvod uzavření společného trhu s uhlím a ocelí byla snaha o udržení míru a stabilizaci vztahů válkou zpustošených zemí střední a jižní Evropy. Zmíněné komodity jsou pro vedení jakékoli válečné aktivity silně strategické. Vysoký úřad tak měl přehled o využívání těchto komodit a bránil opětovnému rozmachu zbrojního průmyslu.

Celá 50. léta byla víceméně obdobím očekávání, jakým směrem se nově vzniklé společenství vydá. Vysoký úřad neměl na starost pouze dohled nad kontinuitou dodávek a zásobování společného trhu uhlím a ocelí, ale zajišťoval i například kontrolu cen těchto komodit, dohled nad rovným přístupem k trhu i k produkci, čerpání zdrojů či kontrolu pracovních podmínek zaměstnanců.

Nadnárodní spolupráce v rámci ESUO se postupem času osvědčila a zakládající šestice států se rozhodla prohloubit svou integraci na další odvětví. V březnu 1957 byly v Římě podepsány smlouvy o Evropském hospodářském společenství (EHS) a Evropském společenství pro atomovou energii (EURATOM). Smlouva o EHS obsahovala zásady pro vytvoření společného trhu, celní unie a společných politik (Lacina, 2016).

V 60. letech byla šestice států propojena ve třech společenstvích (ESUO + EHS + EURATOM) a jejich vizí se stalo budování společného trhu v nových oblastech. Zrušily se celní poplatky mezi členskými státy i kvóty na zboží, se kterým obchodují,

a následně došlo k vytvoření společného trhu. V roce 1965 došlo ke sloučení všech tří dosavadních společenství, byla podepsána Smlouva o zřízení společné Rady a společné Komise Evropských společenství. Počínaje tímto okamžikem bylo uskupení nazýváno jako Evropské společenství (ES). Docházelo k orientaci na společnou zemědělskou politiku, založenou na garantovaných cenách. To si vyžádalo nutnost udržení stabilních měnových kurzů, kterou měl na starost nový orgán ES – Měnový výbor. Tato dekáda je pevně spojena s postavou tehdejšího francouzského prezidenta Charlese de Gaulla, který využíval společný trh hlavně k prosazování národních zájmů Francie a k ochraně francouzského zboží před zahraničními substituty. Následné spory se společenstvím vygradovaly v letech 1965–1966 tzv. „politikou prázdných křesel“, kdy Francie odmítala další projednávání agendy společenství, stáhla svého ministra zahraničí i své zástupce ze všech důležitých funkcí (Baldwin, 2013).

V 70. letech dochází k prvnímu rozšiřování společenství o tři nové země – Dánsko, Irsko a Velkou Británii. Vyjednávacího procesu se také účastnilo Norsko, ale především velkou měrou norských zemědělců bylo v referendu rozhodnuto o nepřistoupení ke společenství. Toto období nejvíce ovlivnila světová energetická krize, která z počátku dekády pozastavila ekonomickou dynamiku členských států a další integrační proces odsunula z popředí zájmu všech evropských státníků. V závěru dekády došlo k vůbec prvním přímým volbám do Evropského parlamentu.

V průběhu 80. let se ke společenství nejprve roku 1981 připojilo Řecko a následně roku 1986 Portugalsko a Španělsko. Podpis Schengenské smlouvy roku 1985 dovršil jednání o hlubším propojení členských zemí. Nastal úplný volný pohyb zboží a osob, zrušily se kontroly vnitřních hranic společenství a došlo k vytvoření jednotného informačního systému pro policejní složky. Jednotný evropský akt z roku 1986 požadoval do pěti let odstartování tzv. pohybu čtyř svobod: volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitálu. Mimo jiné reformuje základní listiny ES a otevírá cestu k politické, hospodářské a měnové unii, později zavedené Maastrichtskou smlouvou o Evropské unii (Dušek, 2011).

Maastrichtská smlouva z roku 1992 představuje nejintenzivnější prohloubení evropské integrace od Římských smluv. Poprvé definuje název Evropské unie (EU), zavádí pojem evropské občanství a jsou v ní vepsány požadavky na vytvoření hospodářské a měnové unie do roku 1999, společně se zavedením společné měny do roku 2002.

Obsahuje rovněž usnesení zásady subsidiarity, která se snaží o dosažení dvou protikladných cílů. Zaprvé umožnit EU jednat v oblastech, kde nemůže být uspokojivě dosaženo cílů na úrovni členských států. Zadruhé garantovat členským státům národní suverenitu v těch oblastech, kdy není možné lépe uskutečnit danou aktivitu ze strany EU. Hlavním cílem je tedy rozhodovat co nejbližší k občanům členských států, aniž by byly ohroženy vztahy a spolupráce s EU.

Dalším důležitým krokem bylo roku 1993 definování tzv. Kodaňských kritérií pro členství v EU. Kritéria představovala soubor pravidel pro země, jež se chtějí připojit k evropskému integračnímu projektu. Konkrétně se jedná o politickou stabilitu garantující demokracii v dané zemi, funkčnost tržní ekonomiky schopné obstát v konkurenci a přijetí společného práva spolu s dodržением cílů politické, ekonomické a měnové unie. Následně o dva roky později dochází k již čtvrtému rozšíření EU o relativně bohaté státy – Finsko, Rakousko a Švédsko. V roce 1997 byla podepsána Amsterodamská smlouva, reformující institucionální rozložení orgánů EU ve světle očekávaného přijetí čekajících postkomunistických zemí Střední a Východní Evropy (SVE), které v tomto období procházely ekonomickým a transformačním procesem. EU tak iniciovala přípravy na velké rozšíření o země bývalého východního bloku, plánovaného na rok 2004 (Baldwin, 2013).

Počátkem nového milénia začíná mnoho Evropanů platit novou měnou – eurem a počet zemí, které euro během desetiletí zavádějí roste. Po událostech z teroristického útoku 11. září 2001, země EU posilují spolupráci v oblasti boje proti trestné činnosti a začínají se věcně zabývat otázkou ochrany životního prostředí. Politické rozdělení Evropy na Východní a Západní blok je definitivně zaceleno v roce 2004, kdy dochází k největšímu rozšíření v dosavadní historii EU. K 1. květnu 2004 se připojilo celkem 10 zemí: Česká republika, Slovensko, Maďarsko, Polsko, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Slovinsko, Malta a Kypr. Další dva státy přistoupily tři roky poté, jednalo se o Bulharsko a Rumunsko. V září 2008 na světovou ekonomiku dopadá finanční krize a všechny země EU ratifikují Lisabonskou smlouvu, která vstupuje v platnost v roce 2009. Díky této smlouvě dostává EU moderní instituce a efektivní způsob práce (Evropská unie, 2020).

V současném desetiletí se Evropa vzpamatovává z celosvětové hospodářské krize a čelí několika velkým problémům. Mechanismus EU pomáhá několika zemím řešit problémy

např. v Irsku, Portugalsku a především v Řecku, které se stalo po dlouhá léta závislé na zahraniční finanční pomoci. Dochází k založení tzv. bankovní unie s cílem zajistit větší bezpečnost a spolehlivost bank. V roce 2012 je Evropské unii udělena Nobelova cena míru a o rok později se k unii, jako její 28. členský stát, připojuje Chorvatsko. Mezi další problémy můžeme zařadit nárůst náboženského extremismu na Středním východě, což vede k nestabilitě a válkám. V jejich důsledku mnoho lidí opouští svůj domov a hledá v Evropě útočiště. EU se snaží vyřešit dilema, jak se o ně postarat a zároveň se sama stává terčem několika teroristických útoků. V neposlední řadě se po volbách do Evropského parlamentu v roce 2014 Evropou šíří euroskeptický proud. Evropská unie tak zažívá skutečně horké chvíle a musí řešit i první vystoupení svého člena z evropských struktur poté, co občané Velké Británie v referendu rozhodli o odchodu z EU. Evropské země tak začínají znovu přemýšlet o reformě Evropské unie, kterou se v prvé řadě snaží protlačit proevropský prezident Emmanuel Macron ve spolupráci s německou kancléřkou Angelou Merkelovou. Důležitá bude také reakce Evropské unie na probíhající celosvětovou koronavirovou krizi. Prvořadou prioritou by se mělo stát zdraví všech Evropanů. Členské státy zřejmě budou přijímat různá rozpočtová opatření týkající se likvidity, politická opatření s cílem zvýšit kapacitu zdravotnictví a opatření spojená s poskytováním pomoci občanům a odvětvím, na něž má koronavirová krize největší dopad (Evropská unie, 2020, Info.cz, 2018).

1.2 Přínosy a náklady společné měny

Kritéria pro posouzení výhodnosti členství v měnové unii jsou v obecném pojetí vyjádřena v teorii optimální měnové oblasti. Týkají se synchronizace hospodářského cyklu, odolnosti vůči asymetrickým šokům, pružnosti cen a mezd či mezinárodní mobility pracovních sil.

Především v období poslední ekonomické krize v roce 2008 se výrazně projevila nesourodost ekonomik členských států eurozóny. Odlišnost byla zřetelná nejen v rovině ekonomické, ale také v existenci rozdílných přírodních podmínek jednotlivých zemí. Signifikantním příkladem nám může být Řecko, kde se nakonec potvrdilo podezření, že základní ekonomická data o stupni vývoje řecké ekonomiky byla úmyslně nadhodnocena, což málem vyústilo k vyloučení Řecka z eurozóny v roce 2015. Snaha o udržení stabilního vývoje zemí eurozóny přes značně divergentní vývoje v některých

zemích během ekonomické krize si vyžádalo výrazné změny v institucionální struktuře EU i samotné eurozóny.

Česká republika je při případném vstupu do eurozóny nucena účastnit se na nově vzniklých institucích a mechanismech, které s sebou přináší další přímé náklady a závazky související s přijetím společné měny – eura. Aktuálně se to týká povinného vstupu České republiky do Evropského stabilizačního mechanismu tzv. eurovalu a do bankovní unie. Není však vyloučeno, že v době skutečného vstupu ČR do eurozóny bude požadováno splnění dalších, nově zavedených podmínek, které vyplynou z dlouhodobého odkládání vstupu a stále pokračujícího reformačního programu měnové unie.

Při posuzování výhodnosti vstupu do eurozóny a následného odhadu jednotlivých faktorů pro ČR, je pro začátek potřebné zmínit několik metodologických poznámek a vždy mít na paměti, zda přijetí společné měny má při konkrétních ekonomických jevech vliv či nikoliv. Tedy pokud jsou jevy vázány na existenci eura nebo by k nim samovolně docházelo i při absenci eura.

Mnoho autorů¹ tíhne k posuzování jednotlivých nákladů a přínosů zavedení eura odděleně, pevně definují výhody od výhod a snaží se vytvořit jakousi pomyslnou „bilanci zisků a ztrát“. Ve skutečnosti jde pouze o zjednodušení pohledu na tuto problematiku, a proto je nutné brát podobné závěry s určitou rezervou. Není možné jevy pevně rozřadit na skupinu výhod a naopak nevýhod. Každý takový jev v sobě obsahuje obě tyto stránky a jde jen o úhel pohledu, ze kterého na bilanci nákladů a přínosů nahlédneme.

Řada některých přínosů a nákladů se nedá prakticky vyčíslit, neexistuje vypovídající kvantifikace jevu. Například jak můžeme souhrnně kvantifikovat efekty spojené se snížením rizika existence budoucích měnových krizí, i když jde fakticky o nejdůležitější přínos společné měny? Nebo jak moc vede přijetí společné měny k prokazatelnému

¹ Například ČNB každoročně vydává analýzy stupně ekonomické sladění České republiky s eurozónou, kde místo přínosů a nákladů zvolená metodika definuje tři druhy ukazatelů spojených s případným přijetím eura: ukazatele naznačující relativně nízkou míru rizik, neutrálně vyznívající ukazatele a ukazatele naznačující ekonomická rizika (ČNB, 2019). Lacina (2010) se zase snaží sestavit bilanci přínosů a nákladů s ohledem na jejich časové ohraničení, přínosy a náklady rozděluje podle účinku dopadu na přímé, nepřímé, jednorázové, trvalé, okamžité a se střednědobým horizontem.

zvýšení důvěryhodnosti země v očích zahraničních investorů? Nad řešením předešlých otázek můžeme vést dlouhé diskuze.

Velmi často se při některých odhadech dopadů, ať už pozitivních či negativních, často používá příkladu zemí, které do eurozóny již vstoupily. S těmito příklady je nutno nakládat a pracovat jen velmi opatrně. Při jejich užití je třeba podrobná znalost všech podmínek a především odlišností, které jednotlivé země při vstupu do eurozóny provázely. Podmínkou užití není pouze dobrá znalost země, ale i povědomí jejího celkového ekonomického a především politického kontextu. To se týká hlavně zemí SVE. V každé členské zemi SVE nejsou a nikdy nebyly podmínky pro přijetí eura totožné. Liší se jak jejich dosažená ekonomická úroveň, stupeň cenové konvergence tak i uplatňovaná měnová a kurzová politika.

V neposlední řadě je důležité si uvědomit, že velkou roli v posuzování určitých jevů hraje faktor času. Poměr mezi výhodami a nevýhodami se v čase dynamicky mění. Proto se v diskuzích o přijetí či nepřijetí eura v ČR často nemluví o jádru věci přistoupit nepřistoupit, nýbrž kdy přistoupit. Načasování vstupu je tedy tím nejdůležitějším a nejvíce diskutabilním problémem v celé otázce přijetí eura v ČR. Mezitím však dochází k postupnému vzájemnému prolínání, propojování a harmonizaci ekonomik starých a nových členských zemí, které neustále probíhá prostřednictvím vzájemného obchodu, fungování nadnárodních korporací či propojováním bankovního sektoru pomocí nařízení a doporučení jednotného vnitřního trhu. Některé, již dříve připisované procesy působení eura, se v členských zemích EU (nikoliv eurozóny) odehrávají samovolně (Fassmann, 2018).

1.2.1 Výhody vstupu do eurozóny

Snížení rizika měnových krizí je velmi silným argumentem pro přijetí eura. Celý svět má již zkušenosti s opakovanými finančními a měnovými krizemi, které mohou být iniciovány nebo posíleny efektem „mezinárodní nákazy“. Obrovská síla globalizovaných kapitálových toků představuje trvalé riziko. Česká republika má i za svou poměrně krátkou dobu samostatné existence zkušenosti jak se spekulativním měnovým útokem, tak i s navazující krizí české ekonomiky. Jednalo se o krizi ve druhé polovině devadesátých let minulého století. Krize byla zahájena měnovým útokem roku 1997, mimo jiné i jako reakce mezinárodních trhů na tehdy uplatňovaný režim

využívající fixních kurzů české koruny s velmi úzkým flukтуаčním pásmem ($\pm 5\%$). Česká národní banka (ČNB) uvolnila obchodování české koruny na mezinárodních trzích až v roce 1995. Útok tedy přišel až o dva roky později (Krutílek, 2013).

Z toho vyplývá, že zejména malé a otevřené ekonomiky se podobným útokům nedokáží ubránit. Navíc tyto krize mají tendenci přerůst v rozsáhlejší krize domácího finančního systému. Česká republika od krize z roku 1997 používá pro českou korunu režim plovoucího kurzu, který nebezpečí měnových krizí poněkud zmírnil. Úplné odstranění rizika souvisejícího s českou korunou by naopak zajistil vstup do eurozóny, tedy vzdání se národní měny ve prospěch společné měny.

Měnové a finanční krize na jednotlivé ekonomiky vytvářejí obrovský tlak a jsou velmi nákladné. V případě České republiky by byl při takovém vývoji negativně zasažen ekonomický růst a proces reálné konvergence. Zvýšená ochrana před měnovými a finančními krizemi by mohutně zlepšila vyhlídky na další vývoj ekonomiky ČR zvláště dnes, kdy dochází k narůstající nervozitě na měnových trzích způsobené ohlášením odchodu Velké Británie z Evropské unie. I přes všechna pozitiva, je tento v podstatě nejvýznamnější dlouhodobý přínos přijetí eura v tuzemsku často opomíjen. Je to zřejmě způsobeno postojem obyvatelstva na předchozí finanční krizi, kde právě euro mělo výrazné problémy, nikoliv česká koruna. Tehdy probíhala masivní mediální akce, kde se řešila budoucnost existence eura a zda má šanci společná měna krizi přežít. Pomocí výrazných zpřísnění finančního hospodaření jednotlivých zemí a prosazením zásadních institucionálních změn v EU a eurozóně se podařilo pověst eura zachránit.

Během diskuze o vstupu ČR do měnové unie je proto nutné se zabývat jak připraveností české ekonomiky, tak i v jaké kondici se nachází samotná eurozóna. Riziko měnových krizí, související s používáním eura bude sice výrazně nižší, ale zcela nevymizí. (Fassmann, 2018).

Snížení transakčních nákladů jednoznačně prospěje firmám obchodujícím převážně s eurozónou. Konkrétně se sníží náklady na konverzi deviz, zvýšené náklady platebního styku při používání deviz ve srovnání s vlastní měnou, náklady spojené s vedením účtů či náklady spojené se složitějším účetnictvím při operacích s devizami. Je důležité si uvědomit, že náklady firem nejsou jen pouhým zrcadlovým obrazem výnosů u bankovních operací. Proto je velmi pravděpodobné, že celkový

makroekonomický přínos při přijetí společné měny převýší ztrátu výnosů z těchto operací v bankách. Například Slovenská banka v roce 2007 odhadovala při přijetí eura snížení celkových transakčních nákladů o 0,36 % HDP, přičemž vliv finančních transakčních nákladů (tj. zrušení poplatků za konverzi SKK/EUR) odhadovala na 0,3 % HDP (Pečinková, 2008).

Již eliminace některých národních měn ve prospěch eura, a tudíž možnost při obchodu s eurozónou místo 19 měn používat pouze jednu, přinesla českým nebankovním podnikům výrazné úspory. Přijetím eura by se úspory ještě zvýšily a umožnily by tak českým firmám definitivně srovnat konkurenční podmínky s firmami ze zemí eurozóny.

Současné hodnoty českého exportu jsou velmi vysoké. Podle Českého statistického úřadu (2019) dnes činí podíl EU na našem zahraničním obchodu již 83 % při vývozu (eurozóna 65 %) a 66 % při dovozu (eurozóna 50 %). Vysoce rostoucí trend odstartoval vstup ČR do EU. Na dnešní tak vysoká čísla se obchod dostal samovolně, po přijetí eura se předpokládá pozitivní posun, ale již ne tak výrazný jako při vstupu do EU v roce 2004 (Helísek, 2009).

Snížení volatility měnového kurzu. Vstupem do eurozóny se vyloučí kurzové výkyvy vůči svým hlavním obchodním partnerům. V platebním styku k eurozóně zanikne kurzové riziko. Podnikům se sníží náklady na zabezpečení proti kurzovému riziku. Samozřejmě bude zachován vliv volatility eura vůči ostatním měnám, který by na tuzemskou ekonomiku působil především prostřednictvím importů ropy a dalších komodit kótovaných v dolarech. Kurzové výkyvy jsou v každé ekonomice nežádoucí a vnášejí do ní nestabilitu, která vždy představuje negativní dopad na obchod a investice. Odpadnutí kurzového rizika ve vztahu k eurozóně by usnadnilo proces reálné konvergence zemím SVE. Dopad na každou jednotlivou zemi bude však mít odlišnou intenzitu. Pokles kurzových rizik vůči hlavním obchodním partnerům je velmi důležitý u zemí, které jsou postiženy velkými deficity běžného účtu platební bilance. Jedná se hlavně o pobaltské státy, kterým vstup do eurozóny pomohl tyto ukazatele efektivně snížit. V případě České republiky by byl tento efekt utlumen, neboť společně s Polskem či Maďarskem vykazuje kladnou obchodní i výkonovou bilanci. Měnový kurz je v ekonomice důležitým ukazatelem, který by se měl snažit adaptovat na změny v jednotlivých ekonomických situacích. Pokud není kurzová adaptace realizovatelná, vnější rovnováha se musí docílit zpomalením či poklesem HDP (Fassmann, 2018).

Lacina (2007) odhaduje přímé přínosy z eliminace kurzového rizika a snížení nákladů na zajištění měnových operací pro firmy v ČR v hodnotě pohybující se okolo 0,4 % HDP. V současných hodnotách to pro ČR reprezentuje zhruba 18 mld. Kč. Po odečtení ztráty výnosů z výše uvedených operací u domácích bank bude výsledný efekt nejspíše neutrální, až mírně pozitivní.

Nižší úrokové sazby půjdou ruku v ruce se snížením volatility, které se podle řady autorů promítne do snížení rizikových premií. Výhoda se objevuje v nárůstu investičních výdajů a ekonomického růstu. V praxi se ukázalo, že snížení úrokových sazeb vede k urychlení reálné konvergence nových členů eurozóny. Dlouhodobé odkládání vstupu do eurozóny může způsobit nedůvěru ve vztahu k ekonomikám eurozóny, nárůst rizikové premie a s tím i úměrně spojené zvyšování úrokových sazeb. Výhodu nižších úrokových sazeb mohou využít zejména země s vyšší rizikovou premií a vyšším úrokovým diferenciálem. V České republice se úrokové sazby dlouhodobě pohybují na minimech, efekt nižších úrokových sazeb po vstupu do eurozóny není aktuálně relevantní (Mandel, 2018).

Vyšší transparentnost cen. Užívání jednotné měny umožňuje rychlé a snadné srovnání cen zboží a služeb napříč eurozónou. Spotřebitel tak má předpoklady vybrat si cenově nejdostupnější produkt, nabízený distributorem také v jiném členském státě Evropské unie. Dalo by se uvažovat o pozitivním posunu konkurence na jednotném vnitřním trhu EU, který by působil ve směru sblížení cen srovnatelného zboží a služeb, prostřednictvím cenové arbitráže. Na druhou stranu je nutné brát ohled na případnou ochotu spotřebitelů vyhledávat informace o cenách také v jiných zemích, což je časově velmi náročná aktivita. Další překážkou může být neznalost cizího jazyka, náklady na dopravu a také nedůvěra v hladký proces samotné obchodní transakce, včetně případného reklamačního řízení či poskytování servisu a zajištění údržby nakoupeného zboží. Přičemž pozitivní efekt lze sledovat zejména u zboží, zatímco u služeb existuje mnoho mezinárodně neobchodovatelných kategorií, např. kadeřnictví, masáže či úklid. Pozorováním zemí, které vstoupily do eurozóny v roce 2002, zjišťujeme pouze velmi malé sblížení cenových hladin a jejich případné snížení (Dreger, 2007).

Projevení efektu vyšší cenové transparentnosti lze očekávat až v dlouhodobém horizontu, kdy dojde k přeorientování spotřebního trhu na obchodování zboží napříč

členskými státy eurozóny. Pro českou ekonomiku bude mít zvýšení transparentnosti cen trvalý, ač ze začátku mírný přínos (Lacina, 2010).

1.2.2 Náklady a rizika vstupu do eurozóny

Asymetrické šoky. Teorie optimální měnové oblasti udává několik důležitých hledisek, na které by jednotlivé země měly brát ohled. Jednou z nich je synchronizace ekonomického cyklu kandidátských zemí s cyklem eurozóny. Při existenci dostatečné symetrie by hospodářské šoky zasahovaly stejně ekonomiky zemí měnové unie i země kandidátské. Pokud nebude dosažena synchronizace cyklu se zeměmi eurozóny, bude se společná měnová politika centrální banky měnové unie rozcházet se zájmy ekonomik kandidátských zemí. Již samotné odlišnosti mezi ekonomikou kandidátských zemí a měnové unie mohou představovat zdroj asymetrických šoků a vést k rozdílnému působení společné měnové politiky. Na druhou stranu, čím vyššího stupně sladění bude dosaženo, tím nižší náklady používání společné měny budou.

S problematikou asymetrických šoků se mohou setkat i jednotlivé země měnové unie, které vykazují víceméně shodnou ekonomickou úroveň. I takové země se mohou lišit ve strukturálních charakteristikách, které jsou pro dopad šoků na samotnou ekonomiku rozhodující. Odborníci tvrdí, že výrazně nižší úroveň kandidátských zemí SVE oproti průměrné hodnotě společenství podmiňuje vznik takových šoků. Důležitým faktorem je i vývoj struktury vzájemného obchodu kandidátských zemí. Usilovnou specializací by se nebezpečí asymetrických šoků zvyšovalo. Naopak rozšiřování nabídky obchodních aktivit při převaze vnitro-oborového obchodu by riziko snižovalo (Fassmann, 2018).

Ztráta autonomní měnové politiky a ztráta kurzové politiky. V případě České republiky používá nástroje měnové a kurzové politiky ČNB. Vždy musí reagovat na neočekávané události uvnitř i vně ekonomiky státu a následně se snaží stabilizovat jeho makroekonomické prostředí, především úpravou úrokových sazeb, peněžní zásoby v ekonomice či změnou měnového kurzu. Snížení úrokových sazeb napomáhá ekonomickému růstu tím, že poklesnou náklady na zajištění kapitálu potřebného k financování investic za současného zvyšování soukromé potřeby. Devalvace měny, coby nástroj kurzové politiky, povzbuzuje konkurenceschopnost domácích exportérů, jelikož snižuje cenu tuzemských výrobků oproti výrobkům oceněným v cizích měnách.

V krátkém časovém období jsou tedy nástroje měnové a kurzové politiky k udržení nebo obnovení makroekonomické stability velmi užitečné.

Nicméně pro Českou republiku, jakožto malou a otevřenou ekonomiku, není centrální banka jedinou řídicí silou, která dokáže významně ovlivnit množství peněz v ekonomice nebo úroveň měnového kurzu. Druhým důležitým hráčem jsou výkyvy v přílivu a odlivu zahraničních investic, které většinou mají mnohem větší dopady než intervence ČNB. To významně snižuje sílu argumentu v otázce ztráty měnové a kurzové politiky, protože ani dnes neprovádí Česká národní banka čistě autonomní měnovou a kurzovou politiku, přestože stále máme vlastní měnu. Spadá jen do velkého množství orgánů a institucí na kapitálových a devizových trzích (Lacina, 2010).

Po přijetí eura zcela zanikne česká koruna a s ní i možnost vlastní kurzové politiky. Česká republika bude nucena akceptovat společnou měnovou a kurzovou politiku Eurosystemu a stane se pouze jedním článkem podílejícím se na celém rozhodovacím mechanismu, který se skládá z Evropské centrální banky (ECB) a všech národních centrálních bank eurem platících zemí. V období stability by to nemělo představovat žádný problém. Zásadní zvrát může nastat v případě vzniku a působení hlubších vnitřních či vnějších šoků dopadajících na českou ekonomiku. Pokud by problémům vzniklých působením asymetrického šoku podléhala pouze Česká republika, Eurosystem by zcela jistě kvůli problémům v jednom regionu nepozměnil měnovou politiku v rámci celé eurozóny. Orgány a instituce EU musejí vždy hledat optimální řešení pro celý systém, občas i za cenu znevýhodnění jednoho či více členských států. Postiženému členskému státu tak zůstávají k dispozici pouze nástroje fiskální politiky a samovyrovňovací tržní mechanismy jako flexibilita mezd a cen či pracovní a kapitálová mobilita. Česká republika by se na tyto samovyrovňovací mechanismy nemohla kvůli nepružnému trhu práce v EU příliš spoléhat. Navíc manévrovací prostor pro provádění silně orientované expanzivní fiskální politiky je omezen pravidly Paktu stability a růstu. Ty stanovují udržení deficitu veřejných financí pod 3 % HDP a zadlužení veřejných financí nesmí přesáhnout 60 % HDP. Do měnové unie se tedy nedoporučuje vstupovat zemím, připravujícím se na zavedení eura před tím, než dosáhnou dostatečného stupně sladění hospodářských cyklů a celkové struktury hospodářství se zeměmi měnové unie (Lacina, 2010).

Analýzou sladění vývoje hospodářských cyklů se v této práci bude později zabývat třetí kapitola

Bezprostřední růst cenové hladiny. Velkou obavou, která otřásá občany jednotlivých zemí, je jednorázové navýšení spotřebitelských cen spojené se zavedením eura. Průzkum veřejného mínění z roku 2008 ukazuje, že 79 % českých respondentů vyjádřilo přesvědčení o navýšení cen, způsobené přijetím eura (Evropská komise, 2008). Zde však není žádný důvod k obavám, jelikož dodržením pravidel pro zaokrouhlování cen na nejbližší eurocent po přepočtení podle přepočítacího koeficientu se šesti platnými číslicemi se cenové hladiny změní pouze zanedbatelně. Samozřejmě může dojít k výjimkám, např. v zaokrouhlování cen pro marketingové účely, kde se často používají z psychologických důvodů ceny končící na 0,5, nebo 9. Zde se však budou ceny zaokrouhlovat směrem nahoru i dolů, aby se kýžených cen dosáhlo. Ke skokovým nárůstům může ale dojít v případě cen obsažených v katalogích či jídelních lístcích. Zkušenosti ze zemí, které již euro zavedly však ukazují, že podnikatelé se nepouštěli do tisku nových katalogů či jídelních lístků rok nebo dva před zavedením eura. Při následném přeceňování cen do nové měny využili situace a do cen zahrnuli již dříve odložené cenové úpravy.

Zavedení eura ve dvanácti členských zemích EU v roce 2002 nebylo spojeno s dramatickým nárůstem cenové hladiny. Na druhé straně bude bezprostřední růst cenové hladiny vyvolaný zavedením eura znamenat pro českou ekonomiku okamžitý jednorázový náklad, který můžeme očekávat v období půl roku před zavedením eura a bude zasahovat i do roku následujícího po jeho zavedení. Další cenové změny mohou také nastat při ukončení povinné doby duálního označování cen (Lacina, 2010).

Administrativní a technické náklady přechodu na euro. Jedná se zejména o změnu softwarových programů nezbytných pro chod podnikatelského, finančního i veřejného sektoru jako programy pro účetnictví, daňová přiznání či fakturace. Programy budou muset zvládat pracovat se dvěma měnami v období půl roku před zavedením eura a ještě rok po jeho zavedení. Po uplynutí této doby budou pracovat pouze s eurem. Všechny finanční doklady budou muset poskytovat výši celkových částek jak v českých korunách, tak v eurech dle přepočítacího koeficientu při respektování zásad zaokrouhlování na nejbližší eurocent. Dojde také na čtrnáctidenní období duální cirkulace, kdy budou v oběhu eura i koruny. Podnikatelé, ale i úřady budou nuceni

pracovat se dvěma měnami, což bude mít za následek vyšší nároky na uskladnění výrobků, manipulaci, vyškolení zaměstnanců aj. Prodejní automaty a bankomaty čeká také úprava softwaru, případně i úprava zásobníků na euromince a bankovky. Nesmíme zapomenout ani na náklady spojené s šířením informací o zavedení eura. Lidé budou muset být pečlivě informováni o celém procesu přechodu z národní měny k euru a postupně, jaké kroky a nástroje k tomu budou využity. Vláda zde bude zastávat ústřední roli, spustí rozsáhlou informační kampaň zasahující do celého spektra témat spojených s přijetím eura: termín přijetí eura, doba duální cirkulace obou měn, podoba euromincí a bankovek, náležitosti duálního oceňování a zaokrouhlování cen, přepočítací koeficient mezi korunou a eurem, představování cen vybraných komodit v eurech i korunách či ukázka nároků kladených na podnikatele.

Administrativní a technické náklady přechodu na euro se pro českou ekonomiku projeví ve formě okamžitých jednorázových nákladů, jejich výše se bude lišit v závislosti na druhu subjektu v období dva roky před zavedení eura a končícím přibližně rok po jeho zavedení. Největší část vynaložených nákladů, přesněji 60 % bude směřováno do úprav informačních technologií. Podle hrubého odhadu tyto náklady pro podnikatele v ČR činí 0,86 % HDP (Lacina, 2010).

Specifické náklady bankovního sektoru. Na rozdíl od nefinančních institucí, nebude u bankovního sektoru přijetí eura spojeno s žádným pozitivním přínosem. Na jedné straně vznikne pro banky ztráta příjmů a na straně druhé dojde k nárůstu nákladů. Ty budou směřovat na ČNB, která ponese náklady spojené s přípravou, výrobou a distribucí euromincí a bankovek. Všechny české bankovky a mince bude třeba stáhnout z oběhu a následně je zlikvidovat, což s sebou přinese další okamžité přímé náklady, vynakládané během tří let před zavedením eura a zřejmě i půl roku po zavedení eura. Dále bude u komerčních bank nutné aktualizovat software všech bankomatů na práci s eurem, hlavně zobrazování vybírané částky v eurech a bezplatné směny korunových bankovek na eurové. Avšak omezením příjmů z devizových transakcí, uskutečňující se přes bankovní účty či hotovostně na přepážkách, vzniknou bankám i trvalé náklady. Tyto náklady se projeví ihned po zavedení společné měny. Nicméně ale ušetří subjekty, které nyní bankám za realizaci eurových operací platí.

Nejzásadnější náklady pro bankovní sektor plynou z povinné účasti ČR v bankovní unii. Zde se projeví výrazné náklady na administrativní kroky související s jednotným

mechanismem dohledu ze strany EU. Pro banky to bude znamenat výrazné zatížení jednorázovými náklady. Pro Českou republiku je zřejmé, že přímé mikroekonomické dopady spojené se zavedením eura na bankovníctví jsou jednoznačně negativní. Vstup do eurozóny pro tento sektor znamená z mikroekonomického pohledu pouze ztrátu výnosů a nárůst nákladů. Jednorázové náklady by činily zhruba 112–124 mld. korun a současně by docházelo ročně, při nezměněných podmínkách, ke ztrátám ve výši 29–39 mld. Kč., jejichž dopad by se měl koncentrovat do pěti největších bank (Fassmann, 2018).

1.2.3 Zhodnocení pro Českou republiku

Evropská unie podniká významné kroky k prosazování a průběžnému prohlubování evropské integrace, kde je používání jedné společné měny stále jedním z nejvíce hmatatelných symbolů společné identity, sdílení hodnot Evropy, evropských národů i samotných Evropanů. Společnou cestu jednotné měny si již zvolilo 15 z 27 členských států Evropské unie a autor práce doufá, že v blízké budoucnosti se toto číslo bude postupně navyšovat. V případě České republiky je samozřejmě vstup do evropské měnové unie spojen s vysokými náklady, především ve spoluúčasti české ekonomiky na vytváření nejrůznějších fondů či mechanismů, které mají zajistit společnou měnu před krizovými jevy.

Tabulka 1. Odhady výše přínosů z přijetí eura

Přínosy přijetí eura	Odhad	Typ
Snížení rizika měnových krizí	dopředu nelze kvantifikovat	MAKRO
Snížení nákladů u nebankovních podniků	+13–23 mld. Kč ročně	MIKRO
Snížení nákladů na kurzové zajištění u nebankovních podniků	+18 mld. Kč ročně	MIKRO
Snížení úrokových sazeb	aktuálně nepůsobí	MAKRO
Stimulace ekonomického růstu	aktuálně nelze prokázat	MAKRO
Účast na formulaci a implementaci společné měnové a kurzové politiky zemí eurozóny	nelze kvantifikovat	MAKRO
Transparentnost cen a mezd	nelze kvantifikovat	MAKRO
Přínosy z účasti v ERM II a bankovní unii	dopředu nelze kvantifikovat	MAKRO

Zdroj: Fassmann (2018), zpracováno autorem

Tabulka 2. Odhady výše nákladů z přijetí eura

Náklady přijetí eura	Odhad	Typ
Riziko asymetrického šoku	dopředu nelze kvantifikovat	MAKRO
Riziko výrazné apreciacie kurzu	aktuálně nelze kvantifikovat	MAKRO
Jednorázové náklady účasti ČR v ERM II	-437 mld. Kč (hradí stát)	MAKRO
Jednorázové náklady účasti ČR v bankovní unii	-8,7–20,9 mld. Kč (hradí stát) -112–124 mld. Kč (hradí banky)	MAKRO MIKRO
Jednorázové náklady podniků na zavedení eura	-40 mld. Kč	MIKRO
Výpadek příjmů z konverzních a zajišťovacích operací	-29–39 mld. Kč ročně (banky)	MIKRO

Zdroj: Fassmann (2018), zpracováno autorem

Z ekonomického hlediska se bude bilance výhodnosti přistoupení k měnové unii dynamicky měnit. Počátkem přechodu na společnou měnu vzniknou velké a nárazové náklady hlavně v administrativní a byrokratické sféře (jednorázové náklady účasti ČR na ERM II), z krátkodobého hlediska budou náklady převyšovat přínosy, neboť plné projevení přínosů lze očekávat až s určitým časovým rozestupem. Během střednědobého horizontu bude docházet k vyrovnávání celkových přínosů a nákladů, zejména díky snížení transakčních nákladů a kurzového rizika. V dlouhodobém horizontu se již rozmělní původní iniciační náklady spojené s přechodem na společnou měnu a naplno se projeví její výhody. Dlouhodobý výhled je však nutné činit z rozmyslem, neboť prosperitu členských zemí ovlivňuje mnoho jiných faktorů, než jen používání společné měny. Velikost přínosů z používání eura bude pouze odrazem celkového stavu eurozóny a samotné Evropské unie.

Autor práce dává přínosům při přijetí společné měny větší váhu než jejím nákladům. V jeho očích převažují výhody nad náklady a riziky. Mezi nejzásadnější výhody, které euro přináší jsou stabilita měny, nízká inflace a úrokové míry, transparentnost cen, eliminace nákladů na směňování měn, integrovanější finanční trhy, výkonnější hospodářství, zdravější veřejné finance či snadnější mezinárodní obchod.

2 Metody hodnocení ekonomické sladění

Současné metody měření ekonomické sladění jednotlivých zemí jsou založeny na sadách různých empirických kritérií, jejichž výsledky je na závěr třeba vyhodnotit ve smyslu posouzení dosaženého stupně způsobilosti analyzované země přijmout euro. Výsledky jednotlivých testů podmiňují diskuze o plánovaném načasování vstupu nových členských zemí do eurozóny a pomáhají výhledově nastavit makroekonomickou politiku zemí aspirujících na členství v eurozóně.

Maastrichtská konvergenční kritéria, která jsou základní podmínkou přijetí kandidátských zemí do evropské měnové unie, obsahují kromě definice také limitní hodnoty. Plnění či neplnění požadovaných ekonomických charakteristik analyzované země indikuje její stupeň připravenosti pro přijetí společné měny. Limitní hodnoty jsou pevně ukotveny již od jejich první formulace v Maastrichtské smlouvě a případné nejasnosti při interpretaci naměřených výsledků maastrichtských kritérií v procesu posuzování připravenosti jednotlivých kandidátských zemí na euro jsou předem prakticky vyloučeny. Uvedená kritéria slouží z pohledu Evropské komise i Evropské centrální banky jako oficiální normativy, jejichž splnění je podmínkou pro zavedení eura v kandidátských zemích.

Zatímco maastrichtská kritéria jsou definována smluvně a poměrně jasně, vyhodnocení kritérií, vycházející z teorie optimální měnové oblasti umožňují výzkumníkovi při interpretaci výsledků poměrně volnou ruku a dochází k vysokému subjektivnímu zřeslení či důrazu na osobní preference. Teorie optimální měnové oblasti sice vymezuje kritéria, která by jednotlivé státy tvořící měnovou unii měla splňovat, avšak nejsou pro ně jasně definované metodiky měření ani referenční hodnoty. Každý autor používá odlišnou metodu a velmi často se stává, že v našem případě kritérium sladění hospodářských cyklů je měřeno v různých pracích odlišnými metodami, což s sebou přináší i odlišné a těžko porovnatelné výsledky. Každá použitá metoda navíc obsahuje velký počet dílčích kroků a technik, které na sebe navazují. To způsobuje, že je odborná literatura nasycena studii o sladěných či nesladěných cyklech, přičemž naměřené výsledky se liší dle postupu měření zvolené výzkumníkem (Lacina, 2010).

Teorie optimální měnové oblasti definuje kromě tradičních kritérií², také charakteristiky odrážející naplnění většího počtu původních tradičních kritérií současně. Jedná se především o kritérium sladění ekonomik měřené pomocí různých ukazatelů podobnosti hospodářských cyklů a symetrie či asymetrie výskytu poptávkových a nabídkových šoků. Zmíněnými doplňkovými kritérii se v ekonomii zabývá reálná konvergence.

2.1 Reálná konvergence

Reálná konvergence je pojem, který se dá chápat jako přibližování ekonomické úrovně určité země k vybraným zemím nebo k jejich uskupení. Je postavena na sblížení strukturální ekonomické stránky jednotlivých zemí, na adaptaci sektorového i odvětvového složení produkce na změny tržních mechanismů a na fluktuaci poptávky. Jako ukazatel stále probíhající reálné konvergence (sblížení) či reálné divergence (oddalování) se nejvíce využívá srovnávání úrovně hrubého domácího produktu na obyvatele vyjádřeného v paritě kupní síly.

Problematické je všestranné posouzení ekonomické „vyspělosti“ každé země. Při srovnávání musíme vzít v úvahu nejen úroveň výroby na hlavu obyvatele, ale i životní úroveň v jednotlivých zemích, infrastrukturu, zapojení země do mezinárodních záchranných mechanismů apod. Proto vždy neplatí, že dvě země s totožnou úrovní výroby na jednoho obyvatele, musí mít i stejnou životní úroveň (Tomková, 2007).

2.1.1 Hospodářské cykly

V moderním pojetí je hospodářský cyklus považován jako časová řada detrendovaných komponent makroekonomických agregátů, jako je hrubý domácí produkt, průmyslová produkce či zaměstnanost. Zmíněné agregáty procházejí s určitou pravidelností fázemi expanze a kontrakce, což reprezentuje vývoj hospodářského cyklu v čase. Země s vysokou sladěností hospodářských cyklů mají daleko větší šanci tvořit dobře fungující měnovou unii než země, u kterých to neplatí. Nesladěnost hospodářských cyklů jednotlivých zemí měnové unie znemožňuje provádění jednotné měnové politiky, která

² K jejich vývoji docházelo v průběhu 60. let 20. století. Patří sem kritérium mobility pracovní síly a kapitálu, mzdové a cenové flexibility, diverzifikace výrobní struktury a exportu, integrace finančních trhů a otevřenost ekonomiky.

by byla vhodná pro všechny zúčastněné státy. Země, která se bude dostávat do recese, by potřebovala měnovou expanzi, naopak země ve fázi konjunktury vyžaduje neutrální či restriktivní měnovou politiku. Za dané situace není možné provádět takovou měnovou politiku, která by zároveň vyhovovala všem členským státům měnové unie (Helísek, 2007).

V současnosti patří sladěnost hospodářských cyklů k dominantním ukazatelům udávajícím stupeň podobnosti vývoje ekonomik členských a kandidátských zemí, připravujících se na přijetí jednotné evropské měny. Kritérium sladěnosti hospodářských cyklů vychází z novodobých úprav teorie optimálních měnových oblastí, provedených v průběhu 90. let minulého století. Zde je zmíněná sladěnost chápána jako jeden z determinantů poměru přínosů a nákladů plynoucích z přijetí společné měny. S rostoucím stupněm sladěnosti a dynamikou konvergence hospodářských cyklů zemí, vytvářejících měnovou unii je tedy větší pravděpodobnost, že přínosy jednotné měny převýší náklady. Vezmeme-li v úvahu omezení národní makroekonomické politiky jako stabilizační nástroj v případě ekonomické nerovnováhy po vstupu do měnové unie, je podobnost dlouhodobého vývoje klíčových indikátorů ekonomické aktivity aproximujících hospodářský cyklus logickým předpokladem minimalizace rizik z přijetí jednotné měny. Sníží se riziko výskytu asymetrických šoků a jejich dopady na jednotlivé členy eurozóny, tímto krokem tedy do jisté míry odpadá potřeba autonomních monetárních politik na národní úrovni, které by normálně na vzniklé šoky reagovaly.

V poslední době však spadá pod kritéria, která jsou konvenčně zařazena pod reálnou konvergenci jednotlivých kandidátských zemí. Velmi populární metodou pro hodnocení dynamiky a dosaženého stupně konvergence hospodářského cyklu ekonomik zkoumaných zemí se stala korelační analýza cyklických komponent vybraných indikátorů národní ekonomické aktivity. Zkoumá intenzitu závislosti časových řad, pro naše potřeby se jedná o řady zvolených indikátorů agregátní ekonomické aktivity, aproximující hospodářský cyklus. Výsledkem jsou korelační koeficienty nabývající hodnot v intervalu -1 až +1, indikující podobnost identifikovaných cyklů. Hodnoty blízké +1 ukazují na vysokou sladěnost zkoumaných cyklů, naopak nízká sladěnost je charakterizována hodnotami pohybující se okolo -1. Srovnání výsledných koeficientů korelace nám umožňuje posoudit vývoj podobnosti analyzovaných cyklů ve smyslu

jejich konvergence či divergence. Korelační analýzu je vhodné doplnit popisnou statistikou vstupních časových řad zvolených indikátorů, která poskytuje úvodní informace o charakteristikách dynamiky a volatility analyzované řady (Lacina, 2007).

Druhým způsobem měření ukazatele podobnosti hospodářských cyklů je metoda spojená s konstrukcí indexu optimální měnové oblasti (OCA index), publikovaná v roce 1997 dvojicí ekonomů Tamimem Bayoumim a Barrym Eichengreenem. Ti podobnost ekonomických cyklů měří na základě směrodatné odchylky poruch výstupu SD. Vysoká naměřená hodnota odchylky poukazuje na asymetrii hospodářských cyklů, naopak snižující se hodnota implikuje konvergenci zkoumaných cyklů. Výhoda uvedené metody spočívá v možnosti realizace analýz pro více po sobě jdoucích období. (Bayoumi, 1997).

Poslední a zřídka používanou metodikou pro měření sladění hospodářských cyklů je index cyklické shody. Výpočet je založen na chronologickém datování zkoumaných hospodářských cyklů, zejména bodů zvratu a jednotlivých fází cyklu. Za průkopníky v této oblasti jsou považováni autoři Harding a Pagan (2006), kteří se podíleli na vytváření různých modifikací indexu cyklické shody. V jedné z nich dochází k měření podílu času v intervalu 0 až +1, kdy se nachází zkoumané země ve stejné fázi hospodářského cyklu. K výpočtu výsledné hodnoty je však nutné identifikovat jednotlivé body zvratu a fáze analyzovaných cyklů a modifikovat data na binární sérii. Variabilitu této metody zvyšuje existence různých technik pro identifikaci bodů zvratu vlastních hospodářských cyklů (Lacina, 2010).

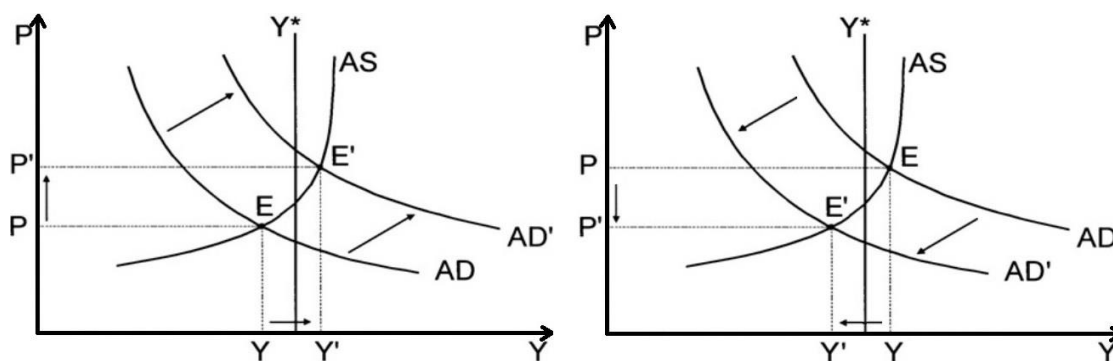
2.1.2 Asymetrické šoky a jejich působení v měnové unii

Největší překážkou vyplývající z měnové integrace je vytváření asymetrických šoků, které mají negativní vliv na členské země. Asymetrické šoky pouze reflektují případnou ekonomickou nerovnováhu, vycházející z vnitřních či vnějších ekonomických podmínek a jejich vznik můžeme pozorovat na straně nabídky i poptávky. Společnou vlastností je to, že nepostihují celou měnovou oblast, nýbrž pouze určité oblasti či země. Mohou dosahovat rozdílné intenzity i délky trvání. Odlišná může být i četnost jejich výskytu v čase a v určité oblasti. Asymetrický šok tak lze chápat jako stimul na straně agregátní poptávky nebo nabídky, který směřuje k divergentnímu vývoji hlavních

makroagregátů v některé členské zemi měnové unie, ale zbytek zemí takto postižen není. Země mimo eurozónu mohou ke zmírnění či eliminaci asymetrických šoků využít své autonomní cílené stabilizační politiky. V případě zemí podílejících se na evropské měnové unii má úrokové sazby a měnový kurz v rukou nadnárodní autorita, která svá rozhodnutí o změně nastavení klíčových nástrojů podmiňuje zájmům Evropské unie jako celku. Teorie optimálních měnových oblastí rozlišuje asymetrické šoky na dva typy: poptávkové a nabídkové. Mezi podněty na straně agregátní poptávky patří zejména kolísání spotřeby obyvatelstva, investic firem, vládních výdajů či zahraničního obchodu. Na straně agregátní nabídky jsou to nejčastěji změny produktivity, způsobené technologickými změnami výroby nebo kolísáním cen výrobních vstupů (Lacina, 2007).

Poptávkový šok je charakterizován neočekávaným výkyvem agregátní poptávky z rovnováhy. V rovině modelu AS–AD se tedy pozitivní poptávkový šok projeví nárůstem agregátní poptávky a posunem křivky AD směrem doprava vzhůru. Za jinak nezměněných podmínek roste společně s poptávkou celková produkce i cenová hladina. Negativní poptávkový šok s sebou přináší pokles agregátní poptávky a posun křivky AD směrem doleva k počátku grafu. V případě České republiky by mohl být vyvolaný výkyvem poptávky po produkci strategického odvětví národní ekonomiky. Tuzemsko s více než třetinovým podílem průmyslu na celkovém HDP by mohlo čelit potenciální krizi automobilového průmyslu, způsobenou poklesem poptávky po automobilech a dalších komponent spojených s jejich výrobou ve světě. V případě kandidátských zemí, které ještě nepřijaly euro, mohou být poptávkové šoky způsobené také náhlými změnami v nastavení nástrojů monetární politiky centrální banky (Cihelková, 2008).

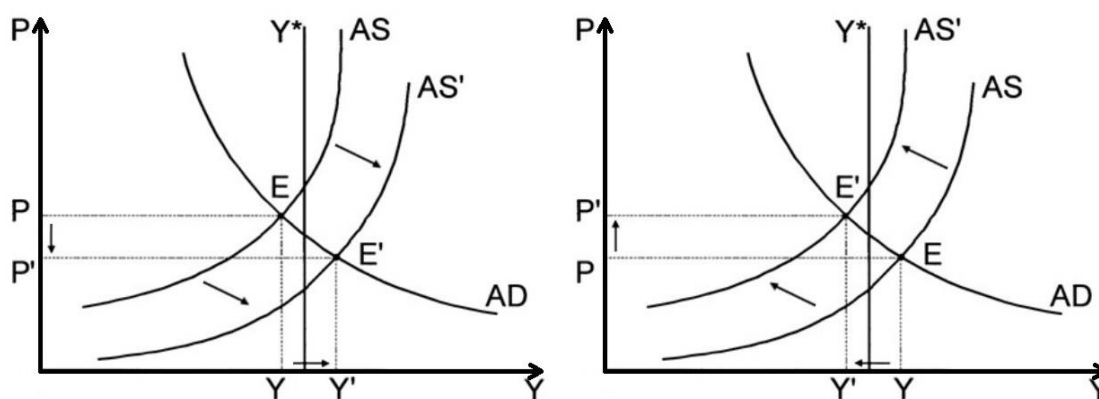
Graf 1. Pozitivní a negativní poptávkový šok

Zdroj: Samuelson (2007), zpracováno autorem

Analogicky můžeme pozitivní nabídkový šok v modelu AS–AD demonstrovat posunem křivky agregátní nabídky směrem doprava, dochází k nárůstu produkce a poklesu cenové hladiny. Naopak při negativním nabídkovém šoku se křivka AS posouvá doleva, což doprovází pokles produkce a růst cenové hladiny. Příkladem negativního nabídkového šoku může být plošný nárůst nominálních mezd neodpovídající růstu produktivity práce. Tento nárůst se pak šíří ostatními sektory ekonomiky jako tzv. „mzdová nákaza“ a tlačí na neúměrné zvýšení výrobních nákladů podniků. Důsledkem je pokles agregátní nabídky, který může být v závislosti na vývoji v ostatních zemích měnové unie šokem asymetrickým. Pozitivní nabídkový šok může být iniciován zapojením nových technologií do výroby snižujících výrobní náklady podniků, zvýšenou imigrací pracovníků snižujících cenu práce či nálezem ložiska nerostných surovin v domácí či partnerské ekonomice (Cihelková, 2008).

Graf 2. Pozitivní a negativní nabídkový šok

Zdroj: Samuelson (2007), zpracováno autorem

2.1.3 HDP

Hrubý domácí produkt slouží jako měřítko velikosti výstupu dané ekonomiky. Je definován jako finální celková tržní hodnota statků a služeb vyprodukovaných v dané ekonomice během jednoho roku v tržních cenách. Nicméně v mezinárodním srovnávání se setkáváme s hrubým domácím produktem na jednoho obyvatele, který je považován za nejrychlejší a nejpřehlednější ukazatel ekonomické úrovně jednotlivých zkoumaných zemí. Jeho velikost nás může odkázat na životní úroveň, ve které obyvatelé daného státu žijí.

Hrubý domácí produkt nemá samozřejmě plně vypovídající hodnotu a je proto nedokonalým měřítkem. Do jeho hodnoty se nepromítne velká část netržních aktivit jako tzv. šedá ekonomika, volný čas ani kvalita životního prostředí. Dále je hrubý domácí produkt pouze statistický průměr, neříká nám nic o rozložení bohatství mezi obyvatele a jeho distribuci. Nejlépe se dá aplikovat na vývoj v určitém geografickém regionu či při historických srovnáních v rámci jedné země, poté má částečnou vypovídající hodnotu (Samuelson, 2007).

2.1.4 Parita kupní síly

Podle Českého statistického úřadu (2019) jsou parity kupní síly indikátory cenových rozdílů v jednotlivých zemích. Princip tvrdí, že míra změny nominálního měnového kurzu mezi dvěma zeměmi se rovná rozdílu mezi mírami inflace v těchto zkoumaných zemích. Základní jednotou je uměle vytvořená měnová jednotka PPS (Purchasing Power Standard). Standard kupní síly slouží při mezinárodních srovnáních k vyjádření objemu ekonomických souhrnných ukazatelů. Zjednodušeně vyjadřuje, kolik měnových jednotek je nutné vynaložit za určité množství zboží a služeb v jednotlivých zemích.

Používá se zejména pro tyto dva účely:

- **Ke srovnávání hrubého domácího produktu různých zemí**, protože údaje nejsou zřesleny různými cenovými úrovněmi v těchto zemích. Jeví se jako vhodný nástroj pro převod ukazatelů národních účtů na srovnatelné objemové agregáty.
- **K analýze relativní cenové úrovně** se parity kupní síly musí vydělit současnými měnovými kurzy. Touto operací získáme index cenové hladiny (PLI), který vyjadřuje cenovou úroveň dané země ve vztahu k ostatním a je propočítávám za každý rok. Indexy cenové hladiny nemají striktní vypovídající schopnost, slouží pouze k řádovému určení poměrů cenových hladin.

Podle výše hrubého domácího produktu na obyvatele vyjádřeného v PPS lze členské země EU rozdělit do čtyř skupin: s vysokým příjmem, s vyšším středním příjmem, s nižším středním příjmem a s příjmem nízkým. Česká republika se řadí do skupiny zemí s nižším středním příjmem.

Tabulka 3. Rozdělení členských zemí EU podle výše HDP na obyvatele v PPS

Skupina zemí	HDP na obyvatele v PPS (EU27 = 100)	Země
s vysokým příjmem	120 a vyšší	Lucembursko, Irsko, Nizozemsko, Dánsko, Rakousko, Německo, Švédsko
s vyšším středním příjmem	100 – 119	Belgie, Finsko
s nižším středním příjmem	50 – 99	Itálie, Malta, Španělsko, Česká republika , Kypr, Slovinsko, Estonsko, Lotyšsko, Portugalsko, Slovensko, Polsko, Maďarsko, Řecko, Litva
s nízkým příjmem	Méně než 50	Bulharsko

Zdroj: Český statistický úřad (2019), zpracováno autorem

2.2 Nominální konvergence

Nominální konvergence se zaměřuje na přibližování nominálních veličin popisujících ekonomickou sladěnost různých zemí. Jedná se hlavně o cenové ukazatele jako úroveň cenové hladiny, míra inflace, míra nominálních mezd a nominálního HDP, přepočteného tržním kurzem. V rovině EU se kritéria nominální konvergence ztotožňují s Maastrichtskými konvergenčními kritérii, která jsou ukotvena ve Smlouvě o založení Evropského společenství (čl. 121 a protokol č. 21). Kromě číselných hodnot příslušných ukazatelů je třeba při vyhodnocování dbát i na požadavek dlouhodobě udržitelného plnění kritérií (Helísek, 2009, Euroskop.cz, 2016).

2.2.1 Maastrichtská konvergenční kritéria

Tyto kritéria vychází z Maastrichtské smlouvy, podepsané v roce 1991 a ratifikované po následující dva roky. Nekopírují kritéria vymezená teorií optimální měnové oblasti, jsou zcela odlišná a specifická. Byly vytvořeny proto, aby umožnily vstup do měnové unie pouze těm zemím, které budou prosazovat národní cenovou stabilitu. To pro Českou republiku i jinou kandidátskou zemi znamená při vstupu do evropské měnové unie splnit níže uvedená kritéria (König, 2006, Evropská komise, 2020):

- **Kritérium cenové stability** je splněno, pokud míra inflace kandidátské země, zaznamenaná během jednoho roku před šetřením, nepřekračuje o více než 1,5 % míru inflace tří členských států s nejlepšími výsledky. Pro měření inflace se používá harmonizovaný index spotřebitelských cen. Referenční hodnota se získává prostým aritmetickým průměrem inflací vybraných zemí s nejlepšími výsledky. Česká republika v současnosti kritérium cenové stability nespĺňuje.
- **Kritérium dlouhodobých úrokových sazeb** je splněno, pokud průměrná dlouhodobá nominální úroková sazba kandidátské země nepřesahuje o 2 % úrokovou sazbu tří členských států s nejlepšími výsledky v úrovni cenové stability. K měření úrokových sazeb se využívají výnosy desetiletých státních dluhopisů nebo srovnatelných cenných papírů. Česká republika kritérium úrokových sazeb dlouhodobě splňuje.
- **Kritérium veřejného deficitu** sleduje, zda poměr plánovaného nebo skutečného schodku veřejných financí k hrubému domácímu produktu nepřekročil referenční hodnotu 3 %. Existují výjimky, pokud má uvedený poměr klesající trend a dlouhodobě se blíží k referenční hodnotě. Druhá výjimka je při nahodilém, velmi krátkém a ne zcela markantním překročení. I toto kritérium Česká republika do konce roku 2019 splňovala.
- **Kritérium veřejného dluhu** stanoví maximální přípustnou hranici 60 %, kterou nesmí přesáhnout poměr veřejného vládního dluhu v tržních cenách k hrubému domácímu produktu. I zde existuje výjimka jako u veřejného deficitu, kritérium je splněno, když se uvedený poměr snižuje nebo má alespoň tendenci se přiblížit referenční hodnotě. Česká republika dané kritérium splňuje, ale prostor pro jeho plnění se bez reforem zaměřených na dlouhodobou udržitelnost veřejných financí zužuje.

- **Kritérium směnného kurzu** vyžaduje nejméně dvouletou účast kandidátské země v kurzovém mechanismu ERM II. Důraz se klade, aby se směnný kurz dané země pohyboval bez nadměrného pnutí v blízkosti centrální parity, která by měla devalvovat. Zejména v tomto období nesmí devalvovat z vlastní iniciativy bilaterální směnný kurz národní měny vůči měně kteréhokoliv jiného členského státu. Česká republika se neúčastní Mechanismu směnných kurzů II (ERM II), z čehož vyplývá současné nenaplnění kritéria směnných kurzů.

Kritéria jsou pevně a jasně definovaná, obecně mají zaručit, že státy, které se účastní měnové unie, vykazují co možná nejvyšší míru hospodářské sladění a že jednotlivé národní ekonomiky procházejí zdravým vývojem, což vytváří dostatečnou ekonomickou základnu pro stabilitu eura. Maastrichtská konvergenční kritéria splňují moderní představy, jak by měla vypadat zdravá a stabilní ekonomika.³ Přesto byla postupem času podrobena kritice z více stran, že jsou definována příliš přísně a že jejich plnění není pro funkčnost měnové unie jakož i pro stabilitu eura zásadní. Hlavní diskuze se však soustředila na racionální jádro kritérií a oprávněnost jejich existence (Sychra, 2009).

Pro nově přicházející země do EU (hlavně 2004 a 2007) představuje plnění Maastrichtských kritérií zásadní změnu nastavení trendů ve vývoji národohospodářského mixu makroekonomické politiky bez ohledu na možné kontraproduktivní účinky. Část kritiky reaguje na nedostatečnou vypovídající schopnost kritérií v oblasti posouzení dlouhodobé a jednoznačně průkazné připravenosti zemí opustit vlastní národní monetární politiku. Zbytek kritických postojů reaguje na nutnost provádění striktní dezinflační monetární politiky, která může vést ke snížení spotřeby a investic a následně zbrzdit samotný ekonomický růst kandidátských ekonomik. Diskutabilním se také jeví povinnost setrvání dvou let v režimu ERM II, která s sebou přináší zvýšené riziko spekulativních útoků na národní měny (Lacina, 2010).

³ Politické elity i ekonomičtí odborníci se shodnou, že každý stát by měl mít ideálně nízkou míru inflace, nízké úroky, nízký dluh, nízký deficit a stabilní měnu.

2.3 Teorie optimální měnové oblasti a měnové unie

Teorie optimální měnové oblasti slouží jako hlavní metodologické východisko pro Českou národní banku. Ve spolupráci s Ministerstvem financí ČR každoročně vydává dokument *Analýzy stupně ekonomické sladění České republiky s eurozónou*, ve kterém se snaží hodnotit připravenost české ekonomiky na vstup do eurozóny i hospodářskou a institucionální situaci eurozóny samotné. Dokument však nepodává pohled na výhodnost či nevýhodnost přijetí eura a neformuluje doporučení ohledně tohoto kroku (ČNB, 2019).

Optimální měnovou oblast lze definovat jako geografickou oblast či měnovou unii, kde působením správných ekonomických mechanismů dochází k možnosti předejít asymetrickým šokům. Případně po jejich vzniku máme možnost eliminovat či alespoň v nějaké míře snížit jejich dopad na členské země měnové oblasti. Optimální měnová oblast představuje ideální teoretický model, který může být využit k vybudování efektivně fungující měnové unie, minimalizující náklady spojené se vstupem země do unie a vytvářející podmínky pro maximalizaci výhod z tohoto členství. Obecně model směřuje k úvaze, že výhody používání společné měny převyšují nad výhodami zachování jednotlivých národních měn (Cihelková, 2008).

„Hlavním smyslem je hledání odpovědi na otázku, zda eliminace národních měn a měnových nástrojů používaných jednotlivými zeměmi k ovlivňování ekonomiky před jejich spojením či vstupem do měnové unie, spolu s přesunem jejich měnových pravomocí na nadnárodní orgán, může být nahrazen dostatečně účinným ekonomickým mechanismem s jednou měnou, podporující mikro a makroekonomickou rovnováhu v celé měnové unii a její celkovou a regionální konkurenceschopnost“ (Cihelková, 2008, s. 223).

Historie vývoje sahá do 60. let minulého století, kde byly v horizontu deseti let vytvořeny základy teorie měnových oblastí. O první zmínku se zasloužil americký profesor Robert A. Mundell, když v roce 1961 publikoval článek s názvem *„A Theory of Optimum Currency Areas“*, v kterém se snažil zodpovědět, co přesně určuje optimální měnovou oblast. Došel k závěru, že vysoká flexibilita a mobilita práce a kapitálu v oblasti měnové unie může nahradit národní ekonomické procesy změn měnových kurzů. Jeho další práce rozšiřovaly již stanovené kritérium a celou otázku evropské

měnové integrace. V průběhu všech svých prací zaujímal kladný postoj na evropskou integraci a zavedení společné evropské měny, za což byl v roce 1999 odměněn Nobelovou cenou za ekonomii.

Jeden z prvních autorů, který navázal na Mundellovu originální práci byl Ronald McKinnon. V roce 1963 publikoval svůj článek pod názvem „*Optimum Currency Areas*“ a původní Mundellovu teorii rozšířil o své myšlenky. Podle něj je zapotřebí problém chápat více komplexně a poukázal na důležitost faktoru vlivu otevřené ekonomiky, definované jako poměr mezi obchodovatelnými a neobchodovatelnými produkty ve vztahu k domácí produkci. McKinnon sice přispěl k obohacení teorie, ale byl znám svým negativním a kritickým hodnocením evropské měnové unie.

Třetím nejvýznamnějším autorem rozšiřující dané téma byl americký ekonom Peter B. Kenen, který se převážnou část svého života zabýval problematikou mezinárodních měnových systémů a velmi podrobně sledoval evropskou měnovou integraci. Navázal na předchozí autory v roce 1969 článkem „*The Theory of Optimum Currency Areas: an Eclectic View*“. V článku teorii rozšířil o kritérium diverzifikace výroby, která říká, že státy s vysokou výrobní a vývozní diverzifikací se mohou stát vhodnými kandidáty členství v měnové unii (Brůžek, 2007).

2.3.1 Teoretický model optimální měnové oblasti

Model primárně vychází z flexibility faktorů výroby – práce a kapitálu, flexibility trhu se zbožím, integrace kapitálových trhů a fiskální politiky. Vyjmenované prvky jsou považované za mechanismy schopné zmírňovat dopady asymetrických šoků. Zde se však musí uplatňovat politika podporující vytěsnění asymetrických šoků a jejich dopadů na měnovou unii. Není totiž zaručeno automatické fungování předem definovaných postupů a metodik pro chod měnové unie (Brůžek, 2007).

V následujících odstavcích jsou uvedena kritéria měnové oblasti (Baldwin, 2013):

- **Mobilita pracovní síly** byla navržena Robertem Mundellem, při jeho první formulaci pojmu OCA (Optimum Currency Area). Kritérium představuje snížení nákladů používání stejné měny, při existenci volného pohybu produkčních faktorů směrem za hranice a zpět. Produkční faktory tvoří kapitál a pracovní síla. Skutečnou překážkou v evropské měnové unii je nedostatečná mobilita

pracovní síly. Ta se může měnit s ohledem na ekonomický a politický vývoj oblasti. Pokud bychom předpokládali fixní mzdy a cenovou mobilitu v celé měnové oblasti, znamenalo by to částečnou eliminaci asymetrických šoků. Nadbytek pracovní síly z jedné země by směřoval do země s jejím nedostatkem. V první zemi by došlo ke snížení nezaměstnanosti a v druhé k vyřešení problému nedostatku pracovních sil. Mzdová úroveň by se při rozmělnění hustoty pracovních sil nezměnila. Značný problém je v rychlosti a ochotě přesunu pracovního kapitálu do jiné země, způsobený bariérami v podobě pracovních návyků, znalosti jazyka či odloučení od rodiny.

- **Mzdová a cenová flexibilita** je též lehce problematická, hlavně ve schopnosti adaptace na vnější a vnitřní změny, odehrávající se na trhu práce a zboží. V delším horizontu může mzdová a cenová nepružnost způsobit snížení konkurenceschopnosti domácích podniků na regionální úrovni, která se promítne na snižování počtu zaměstnanců v podnicích. Ideálního stavu v měnové oblasti by se dosáhlo nahrazením stávajících monetárních nástrojů každé země plně otevřeným pracovním trhem, doprovázeného dostatečně mobilní pracovní silou se zachováním vysoké flexibility mezd a cen. Výrazně by se tak zvýšila produktivita práce. Mobilita pracovní síly ani s pomocí flexibilních mezd a cen nezajistí úplné odstranění asymetrických šoků, pouze dochází ke zmírnění jejich průběhu a následků.
- **Diverzifikace výrobní struktury a exportu** je bezesporu jednou z nejdůležitějších předpokladů měnové oblasti, objasněná Peterem B. Kenenem. Nabádá členské státy měnové oblasti k vysoké diverzifikaci napříč odvětvovou výrobní strukturou HDP a k celkové specializaci všech zemí na výrobky podobné povahy. Při případném asymetrickém šoku je zasažena pouze určitá část dané ekonomiky, kdežto ostatní segmenty budou nedotčené a napomohou ke stabilizaci. V takovém případě nemají menší asymetrické šoky na ekonomiky zemí s jednotnou měnou závažné účinky. Znatelný stupeň diverzifikace také pomáhá k větší synchronizaci hospodářských cyklů zemí měnové oblasti. Většina členů se snaží dosáhnout co nejvyšší synchronizace, neboť snižuje dopady asymetrických šoků v případech aplikace vysoké úrokové míry u země, nacházející se v depresi.

- **Integrace finančních trhů** by vytvořila lepší předpoklady pro rozhodování jednotlivých firem i státních subjektů, kam investovat a za jakých podmínek je výhodnější si úspory uchovat. Jednotlivé finanční trhy národního charakteru zahrnující finanční nástroje, jako jsou akcie a státní dluhopisy denominované v národních měnách, by byly sloučeny do jednoho integrovaného trhu. Mohl by se tímto vytvořit plně integrovaný mezibankovní peněžní trh. Dluhopisy v jedné měně by umožnily výběr z široké nabídky financování a investic. Mohl by se také vytvořit jednotný akciový trh měnové oblasti, což by v eurozóně vedlo ke slučování bankovních institucí. Docházelo by tedy k lepšímu financování ekonomického růstu a současně i vznik nových pracovních příležitostí.
- **Otevřenost ekonomiky** měřená podílem exportu a importu na HDP. Předpoklad blíže formuloval Ronald McKinnon. Z jeho pohledu tvoří měnovou oblast země, které mají tendenci k velmi otevřenému obchodu a úzce mezi sebou obchodují. Pokud spolu dvě země nesdílejí stejnou měnu, každá z nich má vůči zbytku světa svůj vlastní měnový kurz. Pokud je ekonomika dvou zemí velmi otevřená a úzce spolu spolupracují, rozdíl mezi domácím a zahraničním produktem ztrácí na významu, protože z ekonomické teorie, konkurenční prostředí vyrovnává ceny u většiny produktů vyjádřených ve stejné měně. *„Například, pokud P_A je cena domácího zboží země A vyjádřená v domácí měně, pak $E_A P_A$ je její vyjádření v měně zbytku světa; a podobně cena země B je $E_B P_B$. Konkurenční prostředí zaručí, že $E_A P_A = E_B P_B$. Jakákoliv změna nominálního měnového kurzu obou zemí, řekněme E_A , musí být okamžitě následována změnou v cenách v místní měně P_A tak, aby světová cenová hladina $E_A P_A$ zůstala beze změny. Prakticky to znamená, že P_A a P_B již nejsou strnulé. Když jsou ceny pružné, pak vytvoření měnové unie postoupením nástroje v podobě měnového kurzu s sebou nepřináší žádnou významnou ztrátu nezávislosti hospodářské politiky“* (Baldwin, 2013, s. 432).

2.3.2 Nezbytné podmínky fungování měnové unie

Brůžek (2007) zdůrazňuje vytvoření takové oblasti, kde měna bude vysoce stabilní. Stabilita nepředstavuje pouze nezbytnou podmínku vzniku měnové unie, ale i nutné východisko pro plošný a rovnovážný vývoj a růst ekonomické oblasti. Dosáhnout se jí dá splněním nominálních konvergenčních kritérií, tedy pomocí udržení inflace zúčastněných zemí na shodné či blízké míře. Za další nástroje nápravy považuje stabilní měnové kurzy a hlavně zdravé veřejné finance, které začínají být v České republice dlouhodobě neudržitelné.

Mimo nominálních konvergenčních kritérií musíme svou pozornost zaměřit i na konvergenční kritéria reálná, vycházející z teorie optimální měnové oblasti. Snahou je snižování rozdílů v ekonomické úrovni, zaměstnanosti a v životních podmínkách členských zemí eurozóny. Redukce rozdílů má velký vliv na dopady asymetrických šoků v dlouhodobém horizontu, které se také daří usměrňovat ekonomickým mechanismem fiskální politiky a jeho koordinací.

3 Korelační analýza vývoje hospodářských cyklů

Tato kapitola je věnována praktické demonstraci analýz ekonomické sladěnosti České republiky s ekonomickou eurozónou, přičemž jádrem kapitoly budou korelační analýzy jednotlivých indikátorů ekonomické aktivity, pomocí kterých lze aproximovat samotné hospodářské cykly. Pro analýzy obsažené v této práci byly vybrány čtyři ekonomické agregáty: HDP na hlavu v paritě kupní síly, tempo růstu HDP, index průmyslové produkce a míra zaměstnanosti.

3.1 Data a metodologie

Na úvod analýzy hospodářského cyklu je nutné zvolit výchozí techniku definice cyklu. Studie v současnosti rozlišují mezi dvěma nejrozšířenějšími pojetími hospodářského cyklu – klasickými a růstovými hospodářskými cykly. Klasický cyklus je vymezen jako kolísání absolutní úrovně agregátní ekonomické aktivity v čase. Autor však zvolil jako výchozí definici pro své výpočty růstové pojetí hospodářského cyklu. Dle Lucase (1997) je růstový cyklus definován jako fluktuace cyklické složky časové řady zvoleného indikátoru ekonomické aktivity (např. HDP) kolem svého trendu. Růstové pojetí cyklu vyžaduje použití tzv. filtračních technik, pomocí kterých lze časovou řadu rozložit na požadované složky.

Analýzy vycházejí z předpokladu, že časovou řadu y_t pro $t = 1, 2, \dots, T$ je možné rozložit na čtyři složky: trendovou, cyklickou, sezónní a nesystematickou. Při dekompozici se tedy dají hodnoty časové řady určit jako součet hodnot jednotlivých složek.

$$y_t = T_t + C_t + S_t + I_t \quad (1)$$

- *Trendová složka* (T_t) vyjadřuje dlouhodobou tendenci vývoje zkoumaného jevu. Je výsledkem faktorů, které dlouhodobě působí stejným směrem.
- *Cyklická složka* (C_t) vyjadřuje kolísání okolo trendu, ve kterém se střídají fáze růstu a poklesu. Jednotlivé cykly se vytvářejí za období delší než jeden rok a mají nepravidelný charakter, délku a amplitudu. Cykly jsou v ekonomických časových řadách způsobeny ekonomickými i neekonomickými faktory.

- *Sezónní složka* (S_t) vyjadřuje pravidelné kolísání okolo trendu v rámci kalendářního roku. Sezónní výkyvy se opakují každoročně ve stejných obdobích a vznikají v důsledku střídání ročních období či vlivem svátků, dovolených atd.
- *Nesystematická složka* (I_t) vyjadřuje nahodilé a jiné nesymetrické výkyvy či chyby měření (Artl, 2004).

K oddělení trendové a cyklické složky se u časových řad používají různé filtrační techniky. Zřejmě nejznámější a nejvíce využívanou technikou je tzv. Hodrick- Prescottův filtr, zkonstruovaný v devadesátých letech dvacátého století. HP filtr tedy oddělí námi požadovanou cyklickou složku od složky trendové, přičemž vstupní data musí být již sezónně očištěna. Je zde také nutné specifikovat a zadat parametr λ , který určuje, do jaké míry budou vstupní data vyhlazena. Autor práce vychází z všeobecně doporučených hodnot λ pro data se čtvrtletní periodicitou 1600 a při využití dat s roční periodicitou 100 (Pederson, 2001).

Míra sladění hospodářských cyklů bude analyzována na základě čtyř souborů dat. Jde o obvykle volené ukazatele ekonomické aktivity, využívané pro měření sladění hospodářských cyklů. Jmenovitě jde o údaje HDP na hlavu v paritě kupní síly, údaje temp růstu HDP, údaje indexu průmyslové produkce (IPP) a nakonec údaje míry zaměstnanosti.

Soubory dat byly získány z veřejně dostupné databáze Eurostatu, která nabízí přístup k nespočtu vybraných statistik na úrovni Evropské unie⁴. Získaná data byla již sezónně očištěna a k dekompozici trendové a cyklické složky byl využit HP filtr, který je implementován jako specifická funkce v programu MS-Excel. HP filtr extrahuje z časové řady trendovou složku a následný rozdíl mezi nalezenou trendovou složkou a sezónně očištěnou časovou řadou, nám dá výsledek v podobě cyklické složky.

Vstupní data pro HDP na hlavu v paritě kupní síly mají roční periodicitu a pokrývají časový horizont od roku 1995 do roku 2019. Hodnoty temp růstu HDP mají pro větší vypovídající schopnosti periodicitu čtvrtletní, s počátkem v 1. kvartálu roku 2000 a koncem v 1. kvartálu roku 2020. Rok 2000 byl zvolen z důvodu úplnosti údajů pro všechny jednotlivé země Evropské unie. Stejně jako hodnoty tempa růstu HDP mají hodnoty indexů průmyslové produkce také čtvrtletní periodicitu, shodné je i časové

⁴ Celá databázová základna Eurostatu je dostupná na <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

vymezení (2000Q1–2020Q1). K roční periodicitě se vrací až údaje míry zaměstnanosti⁵, které byly získány v rozmezí od roku 2000 až do roku 2020.

K samotnému hodnocení sladění hospodářských cyklů zemí Evropské unie vůči České republice je v práci použita metoda korelační analýzy. V každé korelaci vystupují údaje všech 27 členských zemí, doplněné údaji Evropské unie (EU27) jako celku i samotné eurozóny (EA19). Vzájemná sladění hospodářských cyklů jednotlivých zemí je posuzována na základě jednoduchého Pearsonova korelačního koeficientu, který má předpis:

$$corr_{xy} = \frac{s_{xy}}{\sqrt{\sigma_x^2 \sigma_y^2}} \quad (2)$$

kde s_{xy} je odhad kovariance a σ_x a σ_y je odhad směrodatné odchylky časových řad x a y .

Hladina významnosti bude pro všechny výpočty 5 % a korelační koeficienty budou nabývat hodnot v intervalu od -1 do +1. Podle Helíska (2007) budeme za vysokou pozitivní sladění považovat situaci, kdy se hodnota korelačního koeficientu pohybuje od pěti desetin do jedné. Středně silná pozitivní sladění je vyjádřena korelačním koeficientem v rozmezí mezi třemi desetinami a pěti desetinami. Slabá pozitivní sladění bude charakterizována hodnotou korelačního koeficientu mezi jednou desetinou a třemi desetinami. Nižší hodnoty vyjadřují buď neutrální sladění časových řad či jejich nesladění. Hodnoty korelačních koeficientů a jejich interpretace jsou přehledně uvedeny v tabulce č. 4.

Tabulka 4. Intervaly pro hodnoty korelačních koeficientů a jejich interpretace

corr _{xy}			Sladění
0,5	-	1	silná pozitivní
0,3	-	0,5	střední pozitivní
0,1	-	0,3	slabá pozitivní
0,1	-	0	pozitivně neutrální
-0,1	-	0	negativně neutrální
-0,3	-	-0,1	slabá negativní
-0,5	-	-0,3	střední negativní
-1	-	-0,5	silná negativní

Zdroj: Helíšek (2007), zpracováno autorem

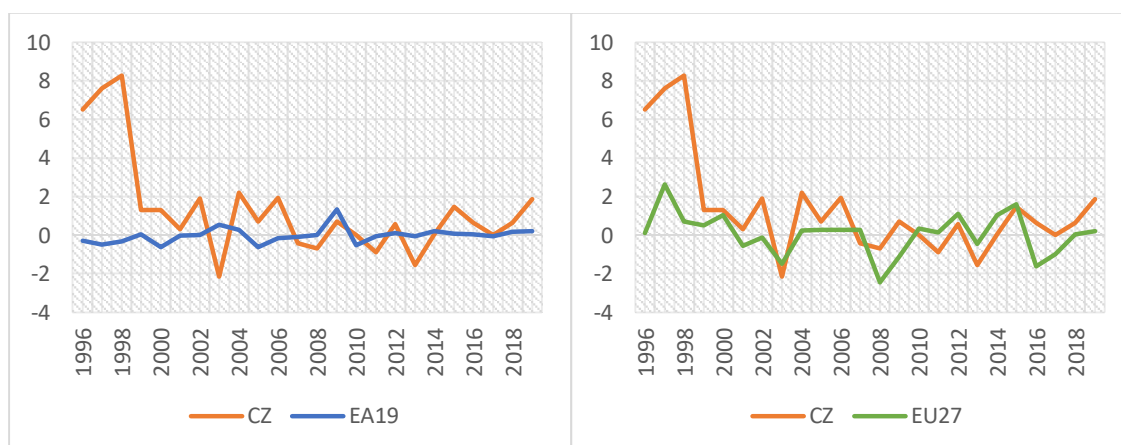
⁵ Vymezenou jako celkový počet ekonomicky aktivních osob ve věku 20–60 let bez rozdílu pohlaví.

3.2 Korelace reálného HDP na hlavu v paritě kupní síly

Hrubý domácí produkt vyjádřený v paritě kupní síly je základní ukazatel ekonomické prosperity využívaný při mezinárodním srovnávání. Pro srovnání HDP mezi členskými státy EU byla uměle vytvořena jednotka PPS, která vyjadřuje kurz mezi dvěma měnami, při kterém je možné si v obou zemích koupit stejný obsah spotřebitelského koše a průměr EU 27 je vyjádřen jako 100 %. V neposlední řadě je určitá dosažená hodnota HDP na hlavu v paritě kupní síly hlavním kritériem pro čerpání financí ze strukturálních fondů EU (Český statistický úřad, 2019).

Konkrétní výsledky korelace zmíněné proměnné jsou dostupné v *Tabulce A* (v příloze). Výsledky poukazují na poměrně zajímavé poznatky, Česká republika na jedné straně vykazuje střední až silnou sladěnost s EA27 (0,5573), což je způsobeno vysokou sladěností se zeměmi SVE, zejména Estonskem, Polskem, Maďarskem a Bulharskem. Hodnoty korelačních koeficientů dosahují s Polskem a Bulharskem dokonce hranice přes 0,8. Výjimkou je Rumunsko, s kterým je ČR středně nesynchronní. Na druhé straně výsledky prokazují střední zápornou sladěnost České republiky vůči EA19 (-0,4384), přičemž největší rozdíly jsou patrné ze vztahu s Francií, Itálií a Lucemburskem.

Graf 3. Vývoj cyklické složky HDP na hlavu v paritě kupní síly

Zdroj: Eurostat, vlastní výpočty

Je důležité si všimnout, že záporných hodnot korelačních koeficientů dosahují i země již zapojené v evropské měnové unii, jmenovitě Estonsko, Litva, Slovensko a Irsko.

Záporné hodnoty tedy nemusejí být zas až tak směrodatné a u určité skupiny zemí jde než o výjimku spíše o normální situaci.

Sladěnost České republiky s eurozónou má podle analýzy implikované na ukazatel HDP na hlavu v paritě kupní síly středně asymetrický charakter. Avšak pozitivní poznatek autor vidí v poměrně vysoké sladěnosti cyklického vývoje s největším obchodním partnerem České republiky – Německem. Korelační koeficient o hodnotě 0,5157 naznačuje do budoucna pozitivní výhled v prohloubení ekonomické sladěnosti ČR s ekonomickou eurozónou. Demonstraci probíhající postupné konvergence české ekonomiky k eurozóně můžeme provést na časové řadě vývoje HDP na hlavu vyjádřeného ve standardu kupní síly, kde se dlouhodobě přibližujeme k referenční hodnotě 100 (EU27).

Tabulka 5. Vývoj HDP na hlavu v PPS (EU27 = 100)

Země	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
CZ	84	84	83	85	87	88	88	90	91	92
DE	121	124	124	125	127	125	125	124	123	121
ES	96	93	91	90	91	91	92	93	91	91
HU	66	67	66	68	69	70	68	69	71	73
PL	63	66	68	68	68	69	69	70	71	73
SK	76	76	77	78	78	78	73	72	73	74

Zdroj: Eurostat (2020), zpracováno autorem

3.3 Korelace tempa růstu reálného HDP

Za více směrodatné budeme v této práci považovat výsledky korelace cyklických složek tempa růstu reálného HDP z důvodu větší datové základny a celkově lepšího sezónního očištění dat. Vstupní data totiž byla očištěna jak sezónně, tak i kalendářně. Již na první pohled jsou vidět ve výsledcích značné rozdíly od výstupů v oblasti HDP na hlavu.

Celkový výčet korelačních koeficientů podává *Tabulka B* (v příloze), která poukazuje na vysokou míru sladěnosti cyklických složek temp růstu reálného HDP všech zemí napříč Evropskou unií. Korelační koeficienty se dostávají do záporných hodnot jen ojediněle a nejmenší dosahuje pouze -0,1637 mezi Bulharskem a Polskem. Je zde zřetelná vysoká sladěnost všech států EU vůči eurozóně s výjimkou Polska a Irska.

Graf 4. Tempa růstu cyklické složky reálného HDP

Zdroj: Eurostat (2020), zpracováno autorem

Na všech grafech je znatelný propad způsobený světovou krizí z roku 2008, která celému sblížení hospodářských cyklů do budoucna pozitivně napomohla. Ve zkoumaném období vykazuje Česká republika velmi vysoký stupeň sladění jak s EU27 (0,8311) tak i v případě s eurozónou (0,8184). V oblasti korelace cyklické složky tempa růstu reálného HDP je česká ekonomika silně pozitivně sladěna s ekonomikou eurozóny i s ostatními zeměmi Evropské unie.

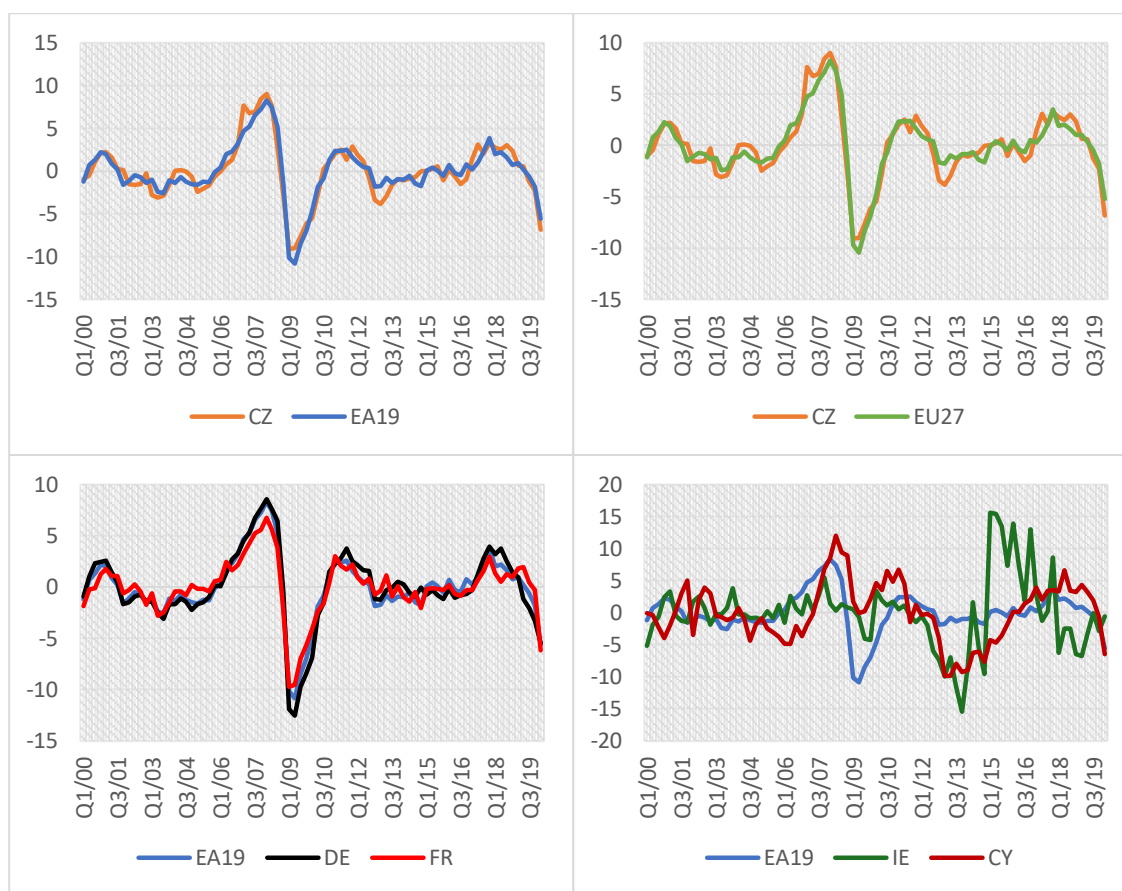
3.4 Korelace indexu průmyslové produkce

Dalším ukazatelem podrobeným korelační analýze je index průmyslové produkce, který měří vlastní výstup odvětví průmyslu celkem, očištěný od cenových vlivů. Jedná se o základní ukazatel konjunkturální statistiky průmyslu. Při jeho výpočtu se z větší části vychází z tržeb za vlastní výrobky a služby přeceněné do stálých cen, v případě

vybraných odvětví charakterizují vývoj odvětví fyzické objemy produkce výrobních reprezentantů (Český statistický úřad, 2019).

Korelační koeficienty cyklické složky indexu průmyslové produkce poskytuje *Tabulka C* (v příloze). Podobně jako u tempa růstu HDP i zde vykazují výsledky vysokou sladěnost na území celé Evropské unie. Výjimkou s negativní či jenně pozitivní úrovní sladěnosti zůstává pouze Irsko a Kypr. V porovnání s eurozónou (EA19) jsou na tom se sladěností nejlépe Itálie (0,9812), Německo (0,9786) a Francie (0,9645).

Graf 5. Vývoj cyklické složky indexu průmyslové produkce

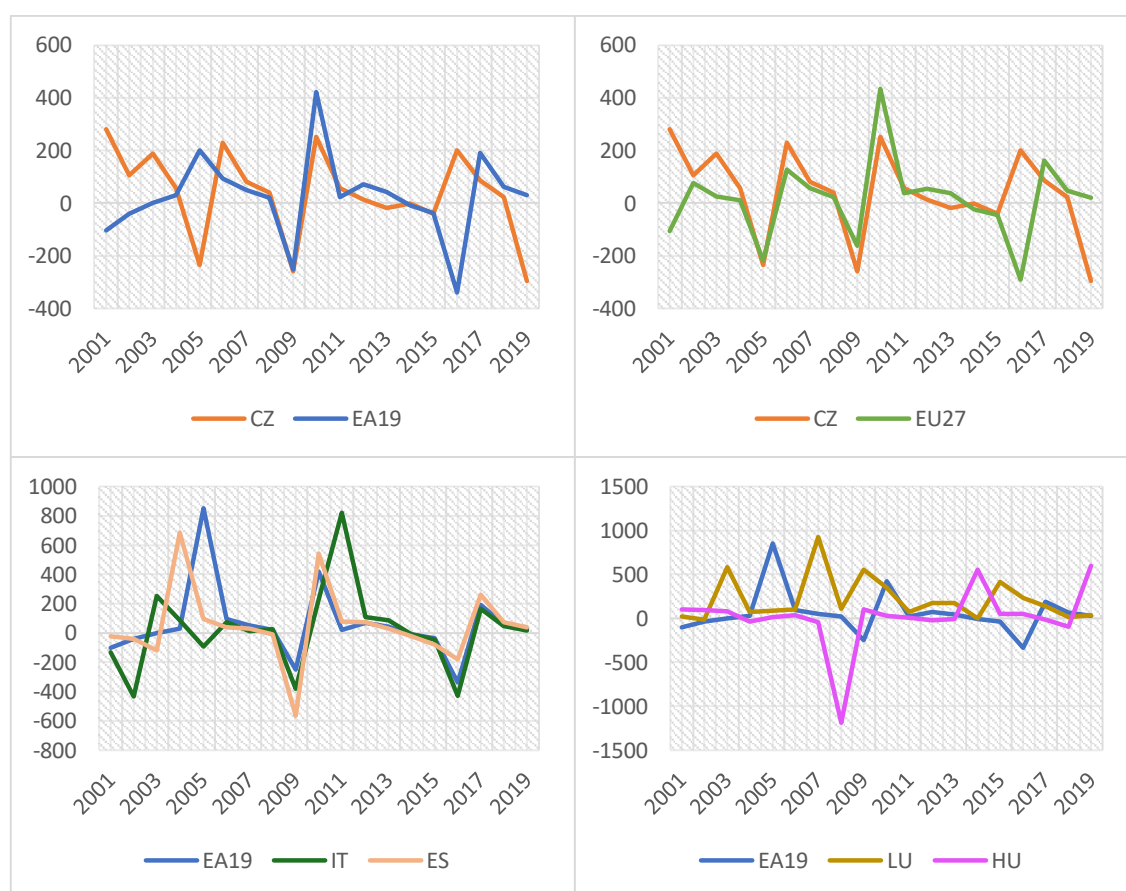
Zdroj: Eurostat (2020), zpracováno autorem

Česká republika na základě indexu průmyslové produkce vykazuje vysokou pozitivní sladěnost cyklů s Evropskou unií (0,9539) i se samotnou eurozónou (0,9491). Podobně tomu je i vůči všem členským zemím Evropské unie až na výjimku Irska, kde hodnota korelačního koeficientu dosahuje pouze 0,1692.

3.5 Korelace zaměstnanosti

Posledním ukazatelem podrobeným korelační analýze je zaměstnanost v jednotlivých státech Evropské unie. Konkrétní výsledky jsou uvedeny v *Tabulce D* (v příloze), které znovu poukazují na střední až vysokou sladěnost cyklů mezi členskými státy Evropské unie. Vysoké hodnoty korelačních koeficientů můžeme pozorovat u Dánska, Slovenska a Slovinska. Naopak nejmenší sladěnost vykazují Lucembursko, Maďarsko a Nizozemsko.

Graf 6. Vývoj cyklické složky zaměstnanosti

Zdroj: Eurostat (2020), zpracováno autorem

Česká republika v tomto ekonomickém ukazateli vykazuje vysokou pozitivní sladěnost se všemi členskými státy Evropské unie kromě Lucemburska, kde dochází k neutrální až jemně negativní sladěnosti. Korelační koeficienty cyklické složky zaměstnanosti České republiky dosahují s EU27 úctyhodné výše 0,913. Podobně si Česká republika vede i v porovnání s EA19, kde má korelační koeficient hodnotu 0,8585.

3.6 Zhodnocení sladění

Ekonomická sladění České republiky s ekonomikou eurozóny byla posuzována pomocí stupně sladění hospodářských cyklů. Zkoumané hospodářské cykly byly aproximovány na základě datových řad různých indikátorů ekonomické aktivity. Aproximované hospodářské cykly byly následně podrobeny dílčím korelačním analýzám. Z výsledků je patrná silná pozitivní sladění mezi Českou republikou, eurozónou i většinou států evropské sedmadvacítky. V porovnání s ostatními zeměmi mimo eurozónu, dosahuje Česká republika nejlepších výsledků. Na základě autorem provedených korelačních analýz sladění hospodářských cyklů, můžeme odpovědět na hlavní cíl této práce, a konstatovat silný stupeň sladění ekonomiky České republiky s ekonomikou eurozónou. V oblasti sladění hospodářských cyklů je tedy Česká republika na vstup do eurozóny připravena. Autor se tímto zjištěním přiklání k podpoře přijetí eura v České republice.

4 Přijetí eura v ČR

4.1 Procedura přijetí eura

Kritéria pro úspěšný vstup do evropské měnové unie jsou ukotvena ve Smlouvě o fungování Evropské unie. Evropská komise společně s Evropskou centrální bankou pravidelně v dvouletých intervalech hodnotí jejich plnění pro všechny členské země EU, které jsou smluvně zavázané k přijetí jednotné evropské měny. Zprávu je možné vypracovat i mimo dvouletý interval, a to na požádání některého z uchazečských států (Evropská unie, 2012).

Při hodnocení připravenosti kandidátské země na vstup do eurozóny dodržují evropské instituce několik přesně daných postupů. Splnění konvergenčních kritérií je hodnoceno striktně, aby bylo zajištěno, že do evropské měnové unie bude umožněn vstup pouze kandidátským zemím, které přispívají ke stabilitě celé eurozóny. Všechna konvergenční kritéria musejí být splněna na základě skutečných údajů a musejí být splněna všechna bez rozdílu, přičemž nemají stanovenou žádnou hierarchii a tvoří koherentní a integrovaný celek. Poslední zásada při hodnocení kritérií konvergence udává nutnost konzistence, transparentnosti a srozumitelnosti konečného vyhodnocení a interpretace. Důraz se klade také na dlouhodobou udržitelnost plnění zmíněných kritérií.

Samotný vstup do eurozóny dodržuje stanovené právní rámce a obvyklé časové lhůty. Všechny procesní úkony a přípravy jsou nastaveny tak, aby se datem přechodu na jednotnou měnu mohl stát 1. leden určeného roku. S ohledem na dřívější procedury přijímání členských států eurozóny se u České republiky dá předpokládat následující postup (Ministerstvo financí ČR, 2018).

- **Vypracování konvergenčních zpráv.** Evropská komise a Evropská centrální banka zveřejní, pravděpodobně v dubnu roku předcházejícím přijetí eura, své konvergenční zprávy, v kterých posoudí plnění konvergenčních kritérií v České republice.
- **Rozhodnutí o zrušení dočasné výjimky.** Po kladném vyznění konvergenčních zpráv Evropská unie doporučí Radě EU zrušení dočasné výjimky na zavedení eura v ČR. Rada EU k rozhodnutí vyžaduje souhlas Euroskupiny, konzultaci s Evropským parlamentem a vyjádření Evropské rady. Výsledkem dílčích

jednání, dokončených běžně koncem června a začátkem července, je definitivní rozhodnutí Rady ECOFIN o zrušení dočasné výjimky na zavedení eura. Tímto krokem získává Česká republika jistotu, že ekonomické přípravy na členství v eurozóně byly úspěšně završeny.

- **Stanovení přepočítacího koeficientu.** Součástí zasedání Rady ECOFIN rušící dočasnou výjimku bude stanovení neodvolatelného kurzu české koruny vůči euru. Děje se tak na návrh Evropské komise a po konzultaci s Evropskou centrální bankou.
- **Zavedení eura v České republice.** K náhradě české koruny a zavedení eura jako zákonné měny pro Českou republiku dojde k 1. lednu následujícího roku.

4.2 Scénář zavedení eura v ČR

Vláda ČR se v roce 2006 zabývala otázkou volby scénáře zavedení eura v České republice. Měla na výběr ze třech scénářů (Vláda ČR, 2006):

- **Scénář jednorázového přechodu na euro** označovaný jako tzv. „velký třesk“ (Big Bang). Jak již název napovídá, dochází zde k nárazové změně, jenž je zavedení bezhotovostního a hotovostního eura ke stejnému datu. Počínaje tímto okamžikem veškeré nové peněžní částky mohou znít pouze na měnu euro, stávající částky, znějící na českou korunu, se přepočtou na euro pomocí oficiálního přepočítacího koeficientu. Uvedená varianta je z hlediska nákladů tou nejlevnější a jeví se jako jasná a přehledná pro všechny zúčastněné subjekty. Bohužel je náročnější na koordinaci i přípravu soukromého a veřejného sektoru. V těchto optimalizačních krocích by Česká republika mohla využít zkušenosti plynoucí z realizace měnové odluky se Slovenskem v roce 1993.
- **Scénář s využitím přechodného období**, jinak také označovaný jako „madridský scénář“. Při jeho realizaci je euro nejprve zavedeno v bezhotovostní podobě a až po ukončení přechodného období (nejvýše 3 roky) je uvedeno do podoby hotovostního oběhu. Výhody spojené s tímto scénářem můžeme registrovat v dostatku času na technické přípravy, jakými jsou např. ražba mincí s národní stranou, předzásobení bank a podniků hotovostí či příprava nového právního prostředí. Na druhé straně je však nákladný, jelikož od mnoha zúčastněných subjektů vyžaduje udržování dvou paralelních měnových okruhů

při vedení účtů či při správě systémů platebního styku. Uvedenou metodu přechodu na euro využili zakládající členové eurozóny, když bylo euro na počátku roku 1999 zavedeno pouze v bezhotovostním platebním styku a po uplynutí tříletého přechodného období obdrželo i podobu reálně obíhajících bankovek a mincí.

- **Scénář s obdobím postupného zrušení (Phasing-Out)** funguje obdobně jako velký třesk, na zavedení eura ve stejném okamžiku pro hotovostní i bezhotovostní platební styk, s rozdílem možnosti dočasného využívání původní národní měny ve vybraných oblastech, jako jsou platby daní či fakturace malých podniků. Při využití této metody mají určité ekonomické subjekty více času na přípravu vnitropodnikových strukturálních změn a adaptaci na legislativní úpravy celého měnového systému. Scénář jednorázového zavedení eura s postupným doběhem nebyl doposud v praxi využit.

Konečné usnesení Vláda ČR vydala na konci roku 2006 v rámci schválení dokumentu *Volba scénáře zavedení eura v České republice*, kde všechna jednotlivá uskupení Národních koordinačních skupin (finanční, legislativní, statistické, nefinančního sektoru, veřejných financí a komunikace) jednohlasně vyslovila podporu scénáři velkého třesku, tedy přechodu na euro, který spočívá v jednorázovém a současném zavedení eura v bezhotovostním a hotovostním platebním styku.

Tabulka 6. Průběh scénáře velkého třesku

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2018)

4.3 Situace v ČR

Eurooptimisté vidí projekt jednotné evropské měny i po dvaceti letech své existence jako perspektivní. Hlavně díky struktuře české ekonomiky, která je na eurozónu, potažmo Evropskou unii velmi navázaná. Skutečnost, že neplatíme eurem, ale českou korunou, způsobuje pro české exportéry velké problémy. I pro samotné občany by to mělo být téma, protože existence vlastní národní měny má samozřejmě svoje výhody, ale také nevýhody, například když Česká národní banka znehodnotila poměrně významně úspory občanů ČR. To by se s eurem samozřejmě nestalo. Zastánci eura dále prosazují názor, že euro je jenom měna, nic víc, nic míň a měna sama o sobě ze státu neudělá stát chudý nebo bohatý. Za to může jeho hospodářská politika. Euro pouze dokáže zvýraznit ekonomickou situaci jednotlivých států, bohatým umožní být ještě bohatší (Německo). Když jste naopak stát chudý, který si nevede dobře svojí vnitřní hospodářskou politiku, tak si pohoršíte (Řecko). Česko je jako ekonomika na euro připravena, patřili bychom k zemím úspěšnějším, kterým by euro pomohlo. Můžeme čerpat ze zkušeností Slovenska, kde si euro pochvalují jak exportéři, tak i normální občané. Podpora eura lidí na Slovensku dosahuje 70 %.

Naopak euroskeptici vyzdvihují českou korunu a odkazují se na její již sto letou úspěšnou historii. Hlavní myšlenka je v tom, podrobit současnou českou korunu analýze, jestli funguje dobře nebo špatně. Po identifikaci české koruny jako nevhodného prostředku směny následuje otázka, jestli je v současné době systém eura tou nejvhodnější variantou, jak svoji národní měnu nahradit. Euroskeptici hlavně pod vlivem bývalého politika a prezidenta ČR Václava Klause argumentují nesoulad současné podoby eurozóny s její podobou v roce 2004. Od té doby podle nich došlo v Evropské unii a eurozóně k diametrálním změnám. V raném stádiu fungování eurozóny se zakládající státy dohodly, že členské státy nebudou zatěžkány a nebudou ručit za dluhy ostatních států, což se podle euroskeptiků za posledních 20 let „porušilo“. Češi by byli nuceni přispívat na různé záchranné mechanismy v rámci měnové unie. Tento argument byl velmi frekventován během řecké krize z roku 2010, kdy Řecku byly poskytnuty finanční podpory proti akutní hrozbě státního bankrotu. Avšak poskytnutá pomoc spočívala v dvoustranných půjčkách členů eurozóny a Řecka, což zmíněný argument vyvrací, neboť nedocházelo k žádnému přebírání dluhů směrem na eurozónu. Slovensko dokonce podílení se na finanční pomoci Řecku odmítlo. Často používaným

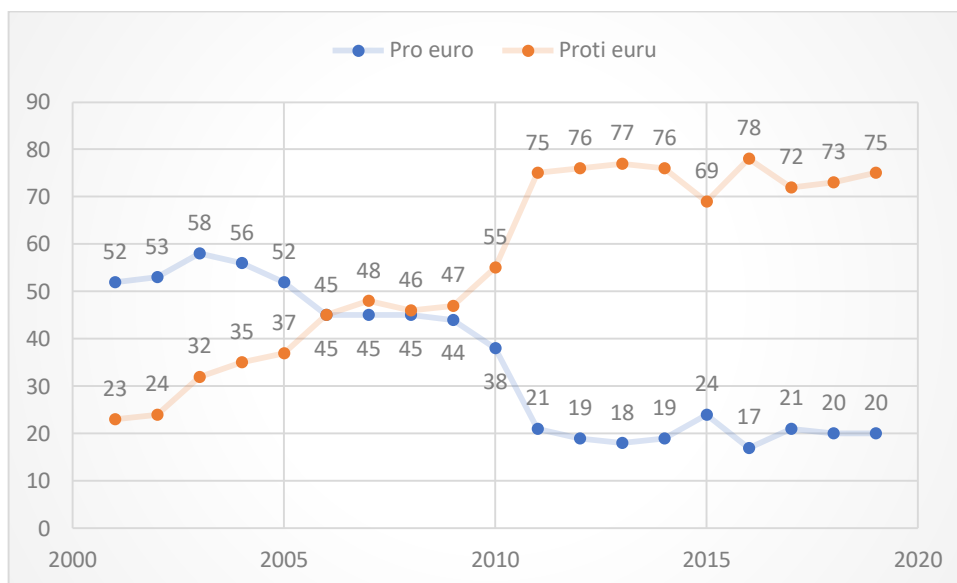
argumentem proti eurozóně je, že její fungování nepřineslo větší sbližování ekonomických vyspělostí mezi členskými státy. Zmíněný argument se však neopírá o žádné oficiální zprávy a materiály zkoumající vliv eura, sbližování ekonomických vyspělostí zemí eurozóny není nikde asociováno jako cíl konvergence vycházející z používání jedné společné měny. Nakonec za největší výhodu stále odpůrci eura považují existenci naší vlastní měny, pomocí které si můžeme rozhodovat o vlastní měnové politice. Tento argument je však také pokřivený, neboť ani nyní neprovádí ČNB skutečně autonomní měnovou a kurzovou politiku. V krátkodobém období sice může pomocí intervencí udržet nebo obnovit makroekonomickou stabilitu, nicméně v dlouhodobém období musí své zásahy mírnit a jít ruku v ruce s nastavením politiky EU. Dále podle euroskeptiků měla Česká republika pomocí české koruny možnost vytvořit si vlastní prostředí vyznačující se nízkou volatilitou, čímž se odlišuje od zemí východní a střední Evropy, z čehož vyplývá velická důvěra českých obyvatel v českou korunu. Opakovanou depreciací české koruny však docházelo k vytváření vysoké míry inflace. Ucelený postoj euroskeptiků lze dobře reprezentovat tvrzením, že euro je politickým vítězstvím nad ekonomickou logikou, což samo o sobě nerespektuje prvotní důvod vzniku jednotné měny. Vždyť právě jednotná měna byla vytvořena z potřeb čistě ekonomických. Měla předcházet situacím, probíhajících v období mezi první a druhou světovou válkou, kdy jednotlivé země uměle depreciovaly své národní měny, aby pomohli svým exportérům převzít otěže a ničit zahraniční trhy. Toto období se označuje jako období tzv. „měnových válek“, které bylo doprovázeno vysokým výskytem ekonomických šoků. Euro jako měna, je tedy ekonomický projekt, zajišťující odstraňování silných působení ekonomických šoků a udržující celkovou měnovou stabilitu v Evropě.

Další odstavce budou obsahovat subjektivní názory autora této práce. Jako první krok na cestě za přijetím eura musí Česká republika splnit Maastrichtská konvergenční kritéria popsána v druhé kapitole. Podle posledních zpráv Evropské komise z roku 2020 splňuje Česká republika kritérium dlouhodobých úrokových sazeb, kritérium veřejného dluhu a kritérium veřejného deficitu. Pro úspěšný vstup do eurozóny ještě chybí splnit kritérium cenové stability a kritérium směnného kurzu, které vyžaduje nejméně dvouletou účast kandidátské země v kurzovém mechanismu ERM II. Proto by autor práce doporučoval dlouhodobé udržení již splněných kritérií a nastavení si priorit pro

naplnění i těch zbývajících. Konkrétně se jedná o vstup České republiky do kurzového mechanismu ERM II po dobu nejméně dvou let a udržení rozdílu inflace pod 1,5 procentního bodu vůči státům s nejlepšími výsledky v tomto ohledu. Mechanismus ERM II napomáhá v zemi stabilizovat inflaci. Pomocí režimu pevného kurzu se dají totiž do jisté míry stabilizovat ceny, prostřednictvím stabilizace cen dovážené produkce a stabilizací očekávání ekonomických subjektů ohledně míry inflace. ČNB však využívá odlišný systém, provádí měnově politický režim cílování inflace. Muselo by tedy dojít k úspěšné koordinaci těchto dvou zmiňovaných měnových politik. Velké nebezpečí dluhové pastí na Českou republiku číhá v současném schvalování stále většího a většího státního deficitu, souvisejícího s působením koronavirové krize. Podle Národní rozpočtové rady (2020) má nadměrnému zadlužování státu v obecné rovině bránit zákon o rozpočtové odpovědnosti. Jeho znění se ale v souvislosti s koronavirovou pandemií změnilo, aby se na rok 2021 a do budoucna mohly schvalovat vyšší schodky státního rozpočtu. Při navyšování rozpočtu však nebyl specifikován účel nadbytečných výdajů, což významně snižuje transparentnost veřejných výdajů a omezuje parlamentní kontrolu. Těmto krokům by se mělo bránit, zákon se tímto stává rozpočtově neodpovědný. Česká republika tak nebude v následujících letech plnit kritérium veřejného deficitu, jeho plnění bude možné až v důsledku zmírnění referenčních hodnot onoho konvergenčního kritéria ze strany Evropské unie. Pro Českou republiku je v současné době reálnější možností jednat s Evropskou komisí o dočasném rozvolnění kritéria veřejného deficitu, než-li se snažit, aby rozpočtové schodky České republiky nepřekročily původní 3 % vůči HDP. Zavedení eura po legislativní stránce tedy závisí na splnění všech Maastrichtských konvergenčních kritérií, bez tohoto kroku není přijetí společné měny v ČR smluvně proveditelné.

V následujících letech se bude zavedení společné měny eura odrážet v tendencích vládnoucích činitelů a názorech laické veřejnosti. Současná skladba vlády ČR s vysokou převahou politického hnutí ANO se již několikrát nechala slyšet, že v jejím zájmu není podnikat žádné postupné kroky k zavedení eura. Česká republika se řadí mezi nejneuroseptičtější země v Evropě, jako ilustraci můžeme využít veřejné šetření Centra pro výzkum veřejného mínění z roku 2019, kde drtivá většina respondentů vyjádřila nesouhlas s přijetím eura. Průběh změn veřejných nálad můžeme sledovat na následujícím grafu.

Graf 7. Názory na přijetí eura v ČR – vývoj v čase (v %)

Zdroj: CVVM (2019), zpracováno autorem

Z grafu je patrné, že největší zlom v názoru občanů nastal v roce 2011, jako následek krize evropské měny z roku 2008. K popularitě eura také nepřispívá řada ústavních činitelů, která o společné měně mluví pouze v negativním slova smyslu. Když je politik přesvědčen o něčem, co lidé nechtějí, tak musí investovat značné úsilí a čas, aby lidi přesvědčil a získal na svou stranu. Politici ale nechtějí jít proti většinové náladě, úplně rezignují na diskuzi s občany a bohužel ji nechávají napospas mnoha euromýtům, například nutnost podílet se na splácení dluhů ostatních členských států eurozóny. V těchto rozhodovacích procesech funguje princip jednomyslnosti, přičemž zástupce České republiky se může rozhodnout, zda peněžní pomoc pošleme nebo ne. Druhým euromýtem zůstává představa, že přijetí eura znamená zdražení a následně dojde k vysoké míře inflace. Touto problematikou se zabývala první kapitola. Politici však přes irelevantnost všech těchto tvrzení dovolují, aby lidé zůstávali zmíněnými mýty ovlivněni. Hlavním úkolem do budoucna se tedy stává lépe informovat české občany o celém projektu eurozóny a podávat jim kompletní informace.

Situace v Evropské unii se velice mění v souvislosti s brexitem. Velká Británie si sice ponechala svou vlastní měnu a euro nepřijala, ale i přes to měla velký vliv v rozhodování o budoucím směřování Evropské unie i eurozóny a tím otevírala možnost podílení se na rozhodování i zemím mimo eurozónu. Odchází síla, která dokázala tyto věci balancovat. Působením silně proevropské politiky prezidenta Emmanuela Macrona

ve Francii a německé kancléřky Angely Merkelové se bude rozhodovací centrum Evropské unie posouvat směrem do zemí eurozóny. Česká republika by tedy měla usilovat o přijetí společné evropské měny, protože málokdo je tak navázaný na to, jak vypadá samotná situace v Evropě a jak funguje, jako my.

Velmi opomíjeným důvodem pro vznik eura je, aby se státy nemohly navzájem poškozovat umělým devalvováním národních měn, čímž by pomohly svým exportérům ničit trhy těch ostatních. Jde o jakýsi vědomí projekt jak udržovat mír, stabilitu a spolupráci napříč celou Evropou. Z tohoto důvodu by bylo velmi svědomité usilovat o vstup České republiky do evropské měnové unie, čímž by získala možnost rozhodování o její struktuře, budoucnosti a potřebných reformách. V koalici s ostatními podobně naladěnými státy bychom mohli provádět politiku, která by pro nás byla výhodná a perspektivní.

Závěr

Předkládaná bakalářská práce se věnuje problematice ekonomické sladění České republiky s ekonomickou eurozónou a snaží se nastínit perspektivu zavedení jednotné společné měny eura v České republice. K lepšímu pochopení tématu byl v práci nejprve popsán historický průběh evropské ekonomické integrace, včetně zavádění eura jako jednotného prostředku směny mezi členskými státy evropské měnové unie. Následně byly pro Českou republiku blíže charakterizovány přínosy, náklady a rizika vyplývající ze zavedení eura. Podle poznatků získaných z pramenů použité odborné literatury, patří k největším přínosům eura snížení rizika měnových krizí, transakčních nákladů, volatility měnového kurzu a úrokových sazeb. Naopak mezi největší náklady lze zařadit výskyt a působení asymetrických šoků, ztrátu autonomní monetární politiky či nutnost připojení České republiky do Mechanismu směnných kurzů II. Z dlouhodobého pohledu však přínosy ze zavedení jednotné měny jednoznačně převyšují náklady i rizika.

Dále byly v práci představeny jednotlivé postupy při hodnocení stupně ekonomické sladění mezi Českou republikou a eurozónou. Oficiální kritéria EU v podobě Maastrichtských konvergenčních kritérií Česká republika splňuje pouze částečně. Vyhovuje kritériím dlouhodobých úrokových sazeb, veřejného deficitu a veřejného dluhu. Přičemž kritérium cenové stability a směnného kurzu zůstávají nesplněné. Bez jejich naplnění nemůže Česká republika na účast v eurozóně pomýšlet.

Hlavní cíl práce – posouzení stupně ekonomické sladění České republiky s eurozónou, byl obsahově zpracován v podobě empirických analýz sladění hospodářských cyklů. Zkoumané hospodářské cykly byly aproximovány na základě datových řad různých indikátorů ekonomické aktivity. Výsledky třech ze čtyř provedených korelačních analýz poukazují na vysokou sladění hospodářských cyklů České republiky s ekonomickou eurozónou. Výsledné hodnoty potvrzují nejen úzkou sladění ekonomických cyklů České republiky s eurozónou, ale také s většinou států evropské sedmadvacítky. Závěrem je tedy razantní snížení pravděpodobnosti výskytu a významu asymetrických šoků postihující Českou republiku při zavedení společné evropské měny – eura.

Seznam použitých zdrojů

Tištěné zdroje:

- ARLT, Josef, ARLTOVÁ, Markéta, RUBLÍKOVÁ, Eva, 2004. *Analýza ekonomických časových řad s příklady*. Praha: Oeconomica. ISBN 80-245-0777-3
- BALDWIN, Richard, WYPLOSZ, Charles, ŠAROCH, Stanislav, 2013. *Ekonomie evropské integrace*. 4. vydání. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4568-8.
- BRŮŽEK, Antonín, SMRČKOVÁ, Gabriela, ZÁKLASNÍK, Martin, 2007. *Evropská měnová integrace a Česká republika*. Praha: Velryba. ISBN 978-80-85860-19-1.
- CIHELKOVÁ, Eva, FRAIT, Jan, VARADZIN, František, MACH, Miloš, BRŮŽEK, Antonín, ŽAMBERSKÝ, Pavel, 2008. *Mezinárodní ekonomie II*. V Praze: C.H. Beck. ISBN 978-80-7400-054-6.
- DUŠEK, Jiří, 2011. *Historie a organizace Evropské unie*. 2. vydání. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií. ISBN 978-80-86708-95-9.
- FASSMANN, Martin, UNGERMAN, Jaroslav, 2018. *Přínosy a náklady přistoupení ČR k eurozóně*. Praha: Sondy s. r. o. ISBN 978-8086846-66-8.
- HELÍSEK, Mojmir, PAZOUR, Michal, KAŇKOVÁ, Eva, ŠAROCH, Stanislav, 2007. *Vstup ČR do eurozóny, EMR II a kurzové konvergenční kritérium*. Praha: Vysoká škola finanční a správní. ISBN 978-80-7408-000-5.
- HELÍSEK, Mojmir, 2009. *Euro v ČR z pohledu ekonomů*. Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-182-3.
- KÖNIG, Petr, LACINA, Lubor, PŘENOSIL, Jan, 2006. *Učebnice evropské integrace*. Brno: Barrister & Principal. ISBN 80-7364-022-8.
- KRUTÍLEK, Ondřej, 2013. *Euro v Česku. Ano, či ne?* Brno: Studio Arx. ISBN: 798-80-86665-10-8.
- LACINA, Lubor, 2007. *Měnová integrace. Náklady a přínosy členství v měnové unii*. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7179-560-5
- LACINA, Lubor, ROZMAHEL, Petr a kol., 2010. *Euro: ano/ne?* Praha: Alfa Nakladatelství. ISBN 978-80-87197-26-4.
- LACINA, Lubor, STREJČEK, Petr, BLÍŽKOVSKÝ, Petr, 2016. *Učebnice evropské integrace*. 4. přepracované a aktualizované vydání. Barrister & Principal. ISBN 978-80-7485-104-9.
- MANDEL, Martin, TOMŠÍK, Vladimír, 2018. *Monetární ekonomie v období konvergence a krize*. Praha: Management Press. ISBN 978-80-7261-545-2.
- PEČINKOVÁ, Ivana, 2008. *Euro versus koruna: rizika a přínosy jednotné evropské měny pro ČR*. 2. rozšířené vydání. Brno. ISBN 978-80-7325-138-3.
- SAMUELSON, Paul, Anthony, NORDHAUS, William, Dawbney, GREGOR, Martin, 2007. *Ekonomie*. 18. vydání. Praha: NS Svoboda. ISBN 978-80-205-0590-3.

TOMKOVÁ, Martina, 2007. *Nominální a reálná konvergence ČR k zemím eurozóny*. Brno. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Ekonomicko-správní fakulta.

Elektronické zdroje:

BAYOUMI, Tamin, EICHENGREEN, Barry, 1997. Ever closer to heaven? An optimum-currency-area index for European countries. *European Economic Review* [online journal]. **41**(3-5), 761-770. [cit. 16.4.2020]. ISSN: 0014-2921. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0014292197000354>

Centrum pro výzkum veřejného mínění, 2019. *Občané o přijetí eura a dopadech členství ČR v EU – duben 2019* [online]. Praha: Centrum pro výzkum veřejného mínění. [cit. 18.6.2020]. Dostupné z: <https://cvvm.soc.cas.cz/cz/tiskove-zpravy/politicke/mezinarodni-vztahy/4936-obcane-o-prijeti-eura-a-dopadech-clenstvi-cr-v-eu-duben-2019>

Česká národní banka, 2019. *Analýzy stupně ekonomické sladění České republiky s eurozónou 2019* [online]. Praha: Česká národní banka [cit. 4.5.2020]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/strategicke-dokumenty/pristoupeni-k-eurozone/>

Český statistický úřad, 2019. [online]. Praha: Český statistický úřad. [cit. 26.4.2020]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>

DREGER, Christian, KHOLODILIN, LOMMATZSCH, Kirsten, SLACALEK, Jirka 2007. Price convergence in the enlarged internal market. *European economy, Economic papers* [online journal]. **292**, 8–30 [cit. 14.4.2020]. ISSN 1725-3187 Dostupné z: https://ec.europa.eu/economy_finance/publications/pages/publication_summary10183_en.htm

Euroskop.cz, 2016. Smlouva o založení Evropského společenství. *Euroskop* [online]. Praha: Euroskop.cz [cit. 7.6.2020]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/2/756-smlouva_o_es_nice.pdf

Eurostat, 2019. [online]. Lucembursko: Eurostat [cit. 21.5.2020]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat>

Evropská komise, 2008. *Introduction of Euro in the New Member States* [online]. Brusel: Evropská komise. [cit. 24.6.2020]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/flash/fl_237_en.pdf

Evropská komise, 2020. Convergence report 2020. *Institutional paper* [online journal]. **129**, 53–64 [cit. 7.5.2020]. ISSN: 2443-8014 Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/publications/convergence-report-2020_en

Evropská unie, 2012. Smlouva o fungování Evropské unie. *Eur-lex.europa* [online]. Brusel: Evropská unie. [cit. 16.5.2020]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=EN>

Evropská unie, 2020. Historie Evropské unie. *Europa* [online]. Brusel: Evropská unie [cit. 8.3.2020]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/history_cs

HARDING, Don, PAGAN, Adrian, 2006. Synchronization of cycles. *Journal of Econometrics* [online journal]. **132**(1), 59–79 [cit. 9.5.2020]. ISSN: 0304-4076. Dostupné z: https://econpapers.repec.org/article/eeeeconom/v_3a132_3ay_3a2006_3ai_3a1_3ap_3a59-79.htm

Info.cz, 2018. Jak šel čas s evropskou integrací. *Info* [online]. Praha: info.cz [cit. 12.4.2020]. Dostupné z: <https://www.info.cz/historie-vznik-eu-wiki>

LUCAS, Robert, 1977. Understanding business cycles. *Carnegie-Rochester Conference Series on Public Policy* [online journal]. **5**, 7-29 [cit. 23.5.2020]. ISSN: 0167-2231. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/0167223177900021>

Ministerstvo financí ČR, 2018. *Zavedenieura* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR. [cit. 29.4.2020]. Dostupné z: www.zavedenieura.cz

Národní rozpočtová rada, 2020. NRR považuje návrh na další zvýšení rozpočtového deficitu za předčasný, nadměrný a neopodstatněný. *Unrr* [online]. Praha: Národní rozpočtová rada. [cit. 4.7.2020]. Dostupné z: <https://unrr.cz/nrr-povazuje-navrh-na-dalsi-zvyseni-rozpoctoveho-deficitu-za-predcasny-nadmerny-a-neopodstatneny/>

PEDERSON, Torben, Mark, 2001. The Hodrick – Prescott filter, the Slutsky effect, and distortionary effect of filters. *Journal of Economic Dynamics and Control* [online journal]. **25**(8), 1081-1101. [cit. 16.5.2020]. ISSN: 0165-1889. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/4831208_The_Hodrick-Prescott_filter_the_Slutsky_effect_and_the_distortionary_effect_of_filters

Vláda ČR, 2006. *Volba scénáře zavedení eura v České republice* [online]. Praha: Národní koordinační skupina pro zavedení eura v ČR. [cit. 15.6.2020]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/dokumenty/vladni-materialy/ostatni-dokumenty>

Seznam tabulek

Tabulka 1. Odhady výše přínosů z přijetí eura	25
Tabulka 2. Odhady výše nákladů z přijetí eura	26
Tabulka 3. Rozdělení členských zemí EU podle výše HDP na obyvatele v PPS.....	34
Tabulka 4. Intervaly pro hodnoty korelačních koeficientů a jejich interpretace	44
Tabulka 5. Vývoj HDP na hlavu v PPS (EU27 = 100)	46
Tabulka 6. Průběh scénáře velkého třesku	53

Seznam grafů

Graf 1. Pozitivní a negativní poptávkový šok.....	31
Graf 2. Pozitivní a negativní nabídkový šok.....	32
Graf 3. Vývoj cyklické složky HDP na hlavu v paritě kupní síly.....	45
Graf 4. Tempa růstu cyklické složky reálného HDP.....	47
Graf 5. Vývoj cyklické složky indexu průmyslové produkce.....	48
Graf 6. Vývoj cyklické složky zaměstnanosti.....	49
Graf 7. Názory na přijetí eura v ČR – vývoj v čase (v %)......	57

Seznam použitých zkratek a značek

AD	Agregátní poptávka
AS	Agregátní nabídka
AT	Rakousko
BE	Belgie
BG	Bulharsko
CFA	Frank v afrických zemích
CVVM	Centrum pro výzkum veřejného mínění
CY	Kypr
CZ, ČR	Česká republika
ČNB	Česká národní banka
ČSÚ	Český statistický úřad
DE	Německo
DK	Dánsko
EA19	Členské státy eurozóny
ECB	Evropská centrální banka
ECOFIN	Rada pro hospodářské a finanční věci
EE	Estonsko
EHS	Evropské hospodářské společenství
EL	Řecko
ERM II	Evropský mechanismus směnných kurzů II
ES (1. kapitola)	Evropské společenství
ES (3. kapitola)	Španělsko
ESUO	Evropské společenství uhlí a ocele
EU	Evropská unie

EU27	Členské státy Evropské unie
EURATOM	Evropské společenství pro atomovou energii
FI	Finsko
FR	Francie
GATT	Všeobecná dohoda o clech a obchodu
HDP	Hrubý domácí produkt
HMU	Hospodářská a měnová unie
HP	Hodrick – Prescottův (filtr)
HR	Chorvatsko
HU	Maďarsko
IE	Irsko
IT	Itálie
LT	Litva
LU	Lucembursko
LV	Lotyšsko
MT	Malta
NATO	Severoatlantická aliance
NL	Nizozemsko
OCA	Optimální měnová oblast
P	Cenová hladina
PL	Polsko
PLI	Index cenové hladiny
PPP	Parita kupní síly
PPS	Standard kupní síly
PT	Portugalsko

RO	Rumunsko
SE	Švédsko
SI	Slovinsko
SK	Slovensko
SKK	Slovenská koruna
SVE	Střední a východní Evropa
USA	Spojené státy americké
USD	Americký dolar
Y	Produkce

Seznam příloh

Tabulka A. Korelační koeficienty cyklické složky HDP na hlavu v paritě kupní síly.

Tabulka B. Korelační koeficienty cyklické složky tempa růstu HDP.

Tabulka C. Korelační koeficienty cyklické složky indexu průmyslové produkce.

Tabulka D. Korelační koeficienty cyklické složky míry zaměstnanosti.

PŘÍLOHY

Tabulka A. Korelační koeficienty cyklické složky HDP na hlavu v paritě kupní síly.

	EU27	EA19	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT
EU27	1	-0,6035	-0,0998	0,4307	0,5573	0,5377	0,3644	0,4791	0,2467	-0,2684	-0,5269	-0,3886	0,0627	0,1815
EA19	-0,6035	1	0,0384	-0,3369	-0,4384	-0,1903	-0,1301	-0,6107	-0,2505	0,0714	0,5003	0,5659	0,0258	0,2415
BE	-0,0998	0,0384	1	0,4667	0,3002	-0,1645	0,1839	0,3807	-0,2187	0,4628	-0,1173	0,5023	0,0880	-0,2659
BG	0,4307	-0,3369	0,4667	1	0,8310	0,0506	0,6637	0,5987	0,0199	0,4625	-0,0015	-0,0740	0,6028	-0,2186
CZ	0,5573	-0,4384	0,3002	0,8310	1,0000	0,0577	0,5157	0,6934	0,2273	0,3645	-0,0459	-0,3097	0,6138	-0,1311
DK	0,5377	-0,1903	-0,1645	0,0506	0,0577	1	0,1922	0,0770	0,4882	-0,5864	-0,4811	-0,0717	-0,0236	0,2585
DE	0,3644	-0,1301	0,1839	0,6637	0,5157	0,1922	1	0,3006	-0,0549	0,0745	-0,2129	-0,2428	0,3326	-0,3754
EE	0,4791	-0,6107	0,3807	0,5987	0,6934	0,0770	0,3006	1	0,2522	0,1615	-0,4436	-0,2940	0,0856	-0,2886
IE	0,2467	-0,2505	-0,2187	0,0199	0,2273	0,4882	-0,0549	0,2522	1	-0,3976	-0,0476	-0,3549	0,2885	0,2196
EL	-0,2684	0,0714	0,4628	0,4625	0,3645	-0,5864	0,0745	0,1615	-0,3976	1	0,5295	0,1575	0,3993	-0,4619
ES	-0,5269	0,5003	-0,1173	-0,0015	-0,0459	-0,4811	-0,2129	-0,4436	-0,0476	0,5295	1	0,0635	0,5615	0,1042
FR	-0,3886	0,5659	0,5023	-0,0740	-0,3097	-0,0717	-0,2428	-0,2940	-0,3549	0,1575	0,0635	1	-0,1529	0,0963
HR	0,0627	0,0258	0,0880	0,6028	0,6138	-0,0236	0,3326	0,0856	0,2885	0,3993	0,5615	-0,1529	1	0,0681
IT	0,1815	0,2415	-0,2659	-0,2186	-0,1311	0,2585	-0,3754	-0,2886	0,2196	-0,4619	0,1042	0,0963	0,0681	1
CY	-0,0334	0,2354	-0,1420	0,1340	-0,0652	0,0697	0,0951	-0,3200	-0,3986	0,1016	0,1832	0,2381	0,2048	0,1325
LV	-0,0847	-0,2621	0,6585	0,0974	0,0250	-0,1409	-0,0966	0,5199	-0,0108	0,2517	-0,3529	0,2366	-0,3386	-0,3670
LT	0,1295	-0,3346	0,7176	0,6657	0,5784	-0,2407	0,3668	0,7717	-0,1629	0,5026	-0,2257	0,0533	0,1088	-0,4298
LU	-0,2780	0,3838	-0,2952	0,0624	-0,1747	-0,1841	0,3285	-0,4019	-0,4439	0,1694	0,3918	-0,0343	0,1969	-0,0153
HU	0,5053	-0,4149	0,2034	0,5484	0,7659	0,2080	0,1659	0,7153	0,6673	0,0131	-0,1052	-0,2669	0,4410	0,1679
MT	0,3022	-0,1409	0,0211	0,2541	0,0993	0,2808	0,7183	0,1018	-0,1804	-0,2017	-0,4553	-0,1941	-0,0280	-0,3830
NL	-0,3364	0,6003	-0,2102	0,0301	-0,0529	-0,0394	0,1317	-0,4176	0,0996	0,1238	0,5725	0,1626	0,4232	0,1905
AT	-0,1746	-0,0093	0,3417	0,3627	0,1456	-0,2994	0,5197	0,2367	-0,1617	0,4307	0,0882	-0,2077	0,1737	-0,5635
PL	0,4529	-0,3772	0,2610	0,8133	0,8820	0,0782	0,5606	0,7198	0,2483	0,3393	-0,0342	-0,3467	0,5888	-0,2490
PT	-0,0563	-0,0082	0,0994	0,5337	0,5334	-0,3342	0,2443	0,2444	0,2396	0,4621	0,4764	-0,1490	0,6171	-0,1837
RO	-0,3144	0,2264	-0,2984	-0,4962	-0,4758	0,1681	-0,4814	-0,3327	0,5739	-0,3445	0,2651	0,0395	-0,0075	0,4011
SI	-0,2842	0,2363	0,0130	0,2996	0,2708	-0,2883	0,1914	0,2083	0,2091	0,4461	0,4591	-0,0827	0,4994	-0,1802
SK	0,1412	-0,2067	0,0059	0,0117	0,2376	0,2364	-0,3179	0,1995	0,7587	-0,1077	0,0931	-0,0636	0,1570	0,1523
FI	0,4345	-0,1271	-0,4875	0,0041	-0,0335	0,6980	0,2994	-0,1152	0,1382	-0,6484	-0,3937	-0,2550	-0,0236	0,3221
SE	-0,1822	0,3450	-0,1849	0,0676	0,0499	0,0401	0,2691	-0,3892	0,1789	-0,0800	0,4013	-0,0942	0,4744	0,2430

Zdroj: Eurostat (2020), zpracováno autorem

Tabulka A. Pokračování.

CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
-0,0334	-0,0847	0,1295	-0,2780	0,5053	0,3022	-0,3364	-0,1746	0,4529	-0,0563	-0,3144	-0,2842	0,1412	0,4345	-0,1822
0,2354	-0,2621	-0,3346	0,3838	-0,4149	-0,1409	0,6003	-0,0093	-0,3772	-0,0082	0,2264	0,2363	-0,2067	-0,1271	0,3450
-0,1420	0,6585	0,7176	-0,2952	0,2034	0,0211	-0,2102	0,3417	0,2610	0,0994	-0,2984	0,0130	0,0059	-0,4875	-0,1849
0,1340	0,0974	0,6657	0,0624	0,5484	0,2541	0,0301	0,3627	0,8133	0,5337	-0,4962	0,2996	0,0117	0,0041	0,0676
-0,0652	0,0250	0,5784	-0,1747	0,7659	0,0993	-0,0529	0,1456	0,8820	0,5334	-0,4758	0,2708	0,2376	-0,0335	0,0499
0,0697	-0,1409	-0,2407	-0,1841	0,2080	0,2808	-0,0394	-0,2994	0,0782	-0,3342	0,1681	-0,2883	0,2364	0,6980	0,0401
0,0951	-0,0966	0,3668	0,3285	0,1659	0,7183	0,1317	0,5197	0,5606	0,2443	-0,4814	0,1914	-0,3179	0,2994	0,2691
-0,3200	0,5199	0,7717	-0,4019	0,7153	0,1018	-0,4176	0,2367	0,7198	0,2444	-0,3327	0,2083	0,1995	-0,1152	-0,3892
-0,3986	-0,0108	-0,1629	-0,4439	0,6673	-0,1804	0,0996	-0,1617	0,2483	0,2396	0,5739	0,2091	0,7587	0,1382	0,1789
0,1016	0,2517	0,5026	0,1694	0,0131	-0,2017	0,1238	0,4307	0,3393	0,4621	-0,3445	0,4461	-0,1077	-0,6484	-0,0800
0,1832	-0,3529	-0,2257	0,3918	-0,1052	-0,4553	0,5725	0,0882	-0,0342	0,4764	0,2651	0,4591	0,0931	-0,3937	0,4013
0,2381	0,2366	0,0533	-0,0343	-0,2669	-0,1941	0,1626	-0,2077	-0,3467	-0,1490	0,0395	-0,0827	-0,0636	-0,2550	-0,0942
0,2048	-0,3386	0,1088	0,1969	0,4410	-0,0280	0,4232	0,1737	0,5888	0,6171	-0,0075	0,4994	0,1570	-0,0236	0,4744
0,1325	-0,3670	-0,4298	-0,0153	0,1679	-0,3830	0,1905	-0,5635	-0,2490	-0,1837	0,4011	-0,1802	0,1523	0,3221	0,2430
1	-0,3916	-0,1941	0,6300	-0,3801	0,0956	0,1704	-0,2392	-0,0268	-0,1239	-0,1994	-0,1590	-0,4279	0,3809	-0,1407
-0,3916	1	0,6698	-0,4683	0,1671	-0,1193	-0,4705	0,2457	0,0285	-0,1787	0,0852	0,0499	0,0795	-0,5702	-0,5749
-0,1941	0,6698	1	-0,2567	0,4138	0,0855	-0,3525	0,3946	0,6158	0,1882	-0,4663	0,1990	-0,0978	-0,4447	-0,3446
0,6300	-0,4683	-0,2567	1	-0,4653	0,1620	0,4870	0,2425	-0,1079	0,1072	-0,1222	0,2112	-0,5611	0,3002	0,2811
-0,3801	0,1671	0,4138	-0,4653	1	-0,2283	-0,0345	-0,0581	0,6853	0,4622	0,0045	0,2526	0,6432	-0,0844	0,0462
0,0956	-0,1193	0,0855	0,1620	-0,2283	1	-0,0779	0,4923	0,2039	-0,0831	-0,3918	-0,0153	-0,5304	0,4724	0,1390
0,1704	-0,4705	-0,3525	0,4870	-0,0345	-0,0779	1	0,1741	-0,1196	0,3788	0,2237	0,5354	-0,0161	0,1230	0,7435
-0,2392	0,2457	0,3946	0,2425	-0,0581	0,4923	0,1741	1	0,2646	0,3671	-0,2138	0,4962	-0,3464	-0,2259	0,2203
-0,0268	0,0285	0,6158	-0,1079	0,6853	0,2039	-0,1196	0,2646	1	0,5212	-0,4568	0,3398	0,1849	-0,0167	-0,0245
-0,1239	-0,1787	0,1882	0,1072	0,4622	-0,0831	0,3788	0,3671	0,5212	1	-0,0850	0,6234	0,3352	-0,2134	0,3660
-0,1994	0,0852	-0,4663	-0,1222	0,0045	-0,3918	0,2237	-0,2138	-0,4568	-0,0850	1	0,2272	0,3673	-0,0655	0,1173
-0,1590	0,0499	0,1990	0,2112	0,2526	-0,0153	0,5354	0,4962	0,3398	0,6234	0,2272	1	0,0154	-0,2559	0,3334
-0,4279	0,0795	-0,0978	-0,5611	0,6432	-0,5304	-0,0161	-0,3464	0,1849	0,3352	0,3673	0,0154	1	-0,1868	0,0065
0,3809	-0,5702	-0,4447	0,3002	-0,0844	0,4724	0,1230	-0,2259	-0,0167	-0,2134	-0,0655	-0,2559	-0,1868	1	0,2452
-0,1407	-0,5749	-0,3446	0,2811	0,0462	0,1390	0,7435	0,2203	-0,0245	0,3660	0,1173	0,3334	0,0065	0,2452	1

Zdroj: Eurostat (2020), zpracováno autorem

Tabulka B. Korelační koeficienty cyklické složky tempa růstu HDP.

	EU27	EA19	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT
EU27	1	0,9971	0,8082	0,4086	0,8311	0,5220	0,8730	0,5758	0,1829	0,3632	0,8730	0,8748	0,4695	0,9160
EA19	0,9971	1	0,8051	0,4079	0,8184	0,4921	0,8777	0,5533	0,1719	0,3789	0,8799	0,8817	0,4511	0,9216
BE	0,8082	0,8051	1	0,2072	0,6702	0,4871	0,5627	0,6073	0,1074	0,2298	0,7898	0,8162	0,3645	0,8452
BG	0,4086	0,4079	0,2072	1	0,4196	0,2283	0,4447	0,2185	0,0710	0,0688	0,3530	0,2170	0,2966	0,3064
CZ	0,8311	0,8184	0,6702	0,4196	1	0,5224	0,6675	0,5587	0,1618	0,2308	0,8343	0,7325	0,4158	0,7208
DK	0,5220	0,4921	0,4871	0,2283	0,5224	1	0,3380	0,4777	0,0783	-0,0424	0,4758	0,5119	0,3096	0,5256
DE	0,8730	0,8777	0,5627	0,4447	0,6675	0,3380	1	0,4501	0,0045	0,2898	0,6285	0,6261	0,3432	0,7171
EE	0,5758	0,5533	0,6073	0,2185	0,5587	0,4777	0,4501	1	0,0276	0,0723	0,4969	0,5094	0,4162	0,5469
IE	0,1829	0,1719	0,1074	0,0710	0,1618	0,0783	0,0045	0,0276	1	0,0160	0,1088	0,0992	0,0286	0,0669
EL	0,3632	0,3789	0,2298	0,0688	0,2308	-0,0424	0,2898	0,0723	0,0160	1	0,3558	0,2846	0,2028	0,3486
ES	0,8730	0,8799	0,7898	0,3530	0,8343	0,4758	0,6285	0,4969	0,1088	0,3558	1	0,8717	0,4218	0,8724
FR	0,8748	0,8817	0,8162	0,2170	0,7325	0,5119	0,6261	0,5094	0,0992	0,2846	0,8717	1	0,3630	0,8662
HR	0,4695	0,4511	0,3645	0,2966	0,4158	0,3096	0,3432	0,4162	0,0286	0,2028	0,4218	0,3630	1	0,4537
IT	0,9160	0,9216	0,8452	0,3064	0,7208	0,5256	0,7171	0,5469	0,0669	0,3486	0,8724	0,8662	0,4537	1
CY	0,4195	0,4112	0,3448	0,2285	0,3838	0,3598	0,3418	0,2172	0,1310	0,0451	0,4030	0,3341	0,0731	0,3821
LV	0,3780	0,3727	0,2692	0,0911	0,3074	0,1735	0,3686	0,3408	-0,0020	-0,0341	0,2544	0,3407	0,3135	0,3515
LT	0,6199	0,6167	0,3012	0,5302	0,5975	0,2386	0,6694	0,3463	0,0490	0,2769	0,4739	0,3970	0,4487	0,4385
LU	0,3843	0,3849	0,3433	0,2675	0,2048	0,2185	0,3564	0,3951	0,2892	0,2364	0,2537	0,2254	0,1361	0,3441
HU	0,6680	0,6505	0,5076	0,3282	0,6084	0,4061	0,6142	0,4051	0,1413	0,2552	0,5384	0,4738	0,4522	0,6096
MT	0,3378	0,3270	0,3516	0,1598	0,3258	0,3220	0,1914	0,3255	0,1843	0,0997	0,3646	0,3154	0,3694	0,3400
NL	0,8140	0,8000	0,5535	0,3666	0,7446	0,4664	0,6957	0,4098	0,1191	0,2987	0,7040	0,6419	0,4823	0,6931
AT	0,7836	0,7725	0,7400	0,2915	0,6349	0,4810	0,6374	0,5810	0,0344	0,1855	0,6440	0,7323	0,4954	0,7565
PL	0,2227	0,1776	0,3283	-0,1637	0,1317	0,2192	0,0115	0,1855	0,1634	-0,0866	0,1497	0,2530	0,2196	0,2184
PT	0,6952	0,6954	0,6147	0,4287	0,6453	0,4553	0,4954	0,2994	0,0983	0,2190	0,7353	0,6820	0,4260	0,6539
RO	0,4545	0,4410	0,2507	0,3073	0,3426	0,0314	0,5101	0,0792	-0,0020	0,3090	0,2870	0,2797	0,2502	0,2557
SI	0,8262	0,8191	0,7363	0,3454	0,7670	0,4453	0,7169	0,5467	0,0182	0,1551	0,7611	0,7296	0,4781	0,7674
SK	0,6744	0,6784	0,4311	0,4127	0,6981	0,3272	0,6134	0,2641	0,1948	0,3595	0,6597	0,5186	0,3772	0,4967
FI	0,6555	0,6466	0,4965	0,4953	0,6159	0,2505	0,6692	0,3862	-0,0290	0,3205	0,4823	0,4230	0,3151	0,5195
SE	0,4979	0,4603	0,3965	0,1990	0,5034	0,3643	0,4326	0,6202	0,2264	0,0588	0,3523	0,3377	0,2190	0,3845

Zdroj: Eurostat (2020), zpracováno autorem

Tabulka B. Pokračování.

CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
0,4195	0,3780	0,6199	0,3843	0,6680	0,3378	0,8140	0,7836	0,2227	0,6952	0,4545	0,8262	0,6744	0,6555	0,4979
0,4112	0,3727	0,6167	0,3849	0,6505	0,3270	0,8000	0,7725	0,1776	0,6954	0,4410	0,8191	0,6784	0,6466	0,4603
0,3448	0,2692	0,3012	0,3433	0,5076	0,3516	0,5535	0,7400	0,3283	0,6147	0,2507	0,7363	0,4311	0,4965	0,3965
0,2285	0,0911	0,5302	0,2675	0,3282	0,1598	0,3666	0,2915	-0,1637	0,4287	0,3073	0,3454	0,4127	0,4953	0,1990
0,3838	0,3074	0,5975	0,2048	0,6084	0,3258	0,7446	0,6349	0,1317	0,6453	0,3426	0,7670	0,6981	0,6159	0,5034
0,3598	0,1735	0,2386	0,2185	0,4061	0,3220	0,4664	0,4810	0,2192	0,4553	0,0314	0,4453	0,3272	0,2505	0,3643
0,3418	0,3686	0,6694	0,3564	0,6142	0,1914	0,6957	0,6374	0,0115	0,4954	0,5101	0,7169	0,6134	0,6692	0,4326
0,2172	0,3408	0,3463	0,3951	0,4051	0,3255	0,4098	0,5810	0,1855	0,2994	0,0792	0,5467	0,2641	0,3862	0,6202
0,1310	-0,0020	0,0490	0,2892	0,1413	0,1843	0,1191	0,0344	0,1634	0,0983	-0,0020	0,0182	0,1948	-0,0290	0,2264
0,0451	-0,0341	0,2769	0,2364	0,2552	0,0997	0,2987	0,1855	-0,0866	0,2190	0,3090	0,1551	0,3595	0,3205	0,0588
0,4030	0,2544	0,4739	0,2537	0,5384	0,3646	0,7040	0,6440	0,1497	0,7353	0,2870	0,7611	0,6597	0,4823	0,3523
0,3341	0,3407	0,3970	0,2254	0,4738	0,3154	0,6419	0,7323	0,2530	0,6820	0,2797	0,7296	0,5186	0,4230	0,3377
0,0731	0,3135	0,4487	0,1361	0,4522	0,3694	0,4823	0,4954	0,2196	0,4260	0,2502	0,4781	0,3772	0,3151	0,2190
0,3821	0,3515	0,4385	0,3441	0,6096	0,3400	0,6931	0,7565	0,2184	0,6539	0,2557	0,7674	0,4967	0,5195	0,3845
1	0,1700	0,2180	0,0625	0,2071	0,2448	0,3793	0,3400	0,1311	0,2036	0,2485	0,3216	0,2783	0,2598	0,2573
0,1700	1	0,3148	0,0281	0,1640	-0,1023	0,3415	0,3975	0,1423	0,1545	0,1261	0,3618	0,1551	0,1438	0,2614
0,2180	0,3148	1	0,2588	0,5049	0,2646	0,6885	0,3712	-0,0197	0,3684	0,4542	0,5498	0,7298	0,6636	0,3045
0,0625	0,0281	0,2588	1	0,1985	0,1762	0,1576	0,2999	0,0931	0,2120	0,0519	0,1832	0,1667	0,4172	0,2344
0,2071	0,1640	0,5049	0,1985	1	0,4147	0,5549	0,5259	0,0965	0,4291	0,4557	0,6947	0,4926	0,4671	0,3351
0,2448	-0,1023	0,2646	0,1762	0,4147	1	0,2581	0,2354	0,1484	0,1854	0,1502	0,2997	0,2970	0,1792	0,1374
0,3793	0,3415	0,6885	0,1576	0,5549	0,2581	1	0,5965	0,2281	0,6331	0,5434	0,6973	0,7291	0,5922	0,4141
0,3400	0,3975	0,3712	0,2999	0,5259	0,2354	0,5965	1	0,3323	0,5311	0,3690	0,7189	0,3784	0,5135	0,3487
0,1311	0,1423	-0,0197	0,0931	0,0965	0,1484	0,2281	0,3323	1	0,0985	0,1223	0,1656	-0,0320	0,1480	0,1329
0,2036	0,1545	0,3684	0,2120	0,4291	0,1854	0,6331	0,5311	0,0985	1	0,2246	0,6310	0,5587	0,4534	0,3486
0,2485	0,1261	0,4542	0,0519	0,4557	0,1502	0,5434	0,3690	0,1223	0,2246	1	0,4126	0,4652	0,4911	0,0131
0,3216	0,3618	0,5498	0,1832	0,6947	0,2997	0,6973	0,7189	0,1656	0,6310	0,4126	1	0,5021	0,5474	0,4090
0,2783	0,1551	0,7298	0,1667	0,4926	0,2970	0,7291	0,3784	-0,0320	0,5587	0,4652	0,5021	1	0,5712	0,2342
0,2598	0,1438	0,6636	0,4172	0,4671	0,1792	0,5922	0,5135	0,1480	0,4534	0,4911	0,5474	0,5712	1	0,3381
0,2573	0,2614	0,3045	0,2344	0,3351	0,1374	0,4141	0,3487	0,1329	0,3486	0,0131	0,4090	0,2342	0,3381	1

Zdroj: Eurostat (2020), zpracováno autorem

Tabulka C. Korelační koeficienty cyklické složky indexu průmyslové produkce.

	EU27	EA19	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT
EU27	1	0,9992	0,8440	0,8597	0,9539	0,7383	0,9789	0,8470	0,1903	0,5994	0,9283	0,9634	0,6453	0,9823
EA19	0,9992	1	0,8445	0,8546	0,9491	0,7310	0,9786	0,8423	0,2020	0,5942	0,9254	0,9645	0,6472	0,9812
BE	0,8440	0,8445	1	0,7113	0,7876	0,6205	0,8286	0,7006	0,0338	0,4478	0,7304	0,8393	0,4988	0,8342
BG	0,8597	0,8546	0,7113	1	0,8171	0,6731	0,8536	0,7769	0,1035	0,7179	0,8238	0,7997	0,6416	0,8243
CZ	0,9539	0,9491	0,7876	0,8171	1	0,6509	0,9284	0,7784	0,1692	0,5914	0,9123	0,9087	0,6290	0,9426
DK	0,7383	0,7310	0,6205	0,6731	0,6509	1	0,7189	0,7729	0,0589	0,4158	0,6707	0,7297	0,5288	0,7242
DE	0,9789	0,9786	0,8286	0,8536	0,9284	0,7189	1	0,8687	0,0670	0,5531	0,8669	0,9412	0,5862	0,9498
EE	0,8470	0,8423	0,7006	0,7769	0,7784	0,7729	0,8687	1	-0,0365	0,4099	0,7599	0,8503	0,4068	0,8170
IE	0,1903	0,2020	0,0338	0,1035	0,1692	0,0589	0,0670	-0,0365	1	0,1372	0,2464	0,1097	0,3090	0,1502
EL	0,5994	0,5942	0,4478	0,7179	0,5914	0,4158	0,5531	0,4099	0,1372	1	0,6608	0,4951	0,6207	0,5914
ES	0,9283	0,9254	0,7304	0,8238	0,9123	0,6707	0,8669	0,7599	0,2464	0,6608	1	0,8789	0,6791	0,9226
FR	0,9634	0,9645	0,8393	0,7997	0,9087	0,7297	0,9412	0,8503	0,1097	0,4951	0,8789	1	0,5478	0,9453
HR	0,6453	0,6472	0,4988	0,6416	0,6290	0,5288	0,5862	0,4068	0,3090	0,6207	0,6791	0,5478	1	0,6720
IT	0,9823	0,9812	0,8342	0,8243	0,9426	0,7242	0,9498	0,8170	0,1502	0,5914	0,9226	0,9453	0,6720	1
CY	0,3067	0,3111	0,3244	0,2311	0,3433	0,1061	0,2446	-0,0135	0,2291	0,3095	0,2517	0,2434	0,5566	0,3535
LV	0,8346	0,8291	0,6567	0,7234	0,7835	0,7658	0,8482	0,8650	-0,0452	0,4038	0,7366	0,8436	0,4456	0,8230
LT	0,6530	0,6501	0,5120	0,6901	0,5844	0,5531	0,6622	0,7135	-0,1217	0,4433	0,5890	0,6918	0,3421	0,6384
LU	0,8199	0,8184	0,6379	0,6465	0,8003	0,5822	0,7933	0,7289	0,1532	0,4222	0,8287	0,8101	0,4655	0,8137
HU	0,9258	0,9189	0,7815	0,8446	0,8907	0,7077	0,8775	0,7907	0,2461	0,5881	0,9139	0,8804	0,6083	0,9052
MT	0,6079	0,6007	0,5171	0,5836	0,5556	0,4157	0,6177	0,5922	-0,0682	0,4644	0,5193	0,5620	0,1924	0,6148
NL	0,6665	0,6732	0,6308	0,5340	0,5883	0,4463	0,6665	0,5701	-0,0293	0,3681	0,5472	0,6826	0,2788	0,6313
AT	0,9170	0,9116	0,7832	0,8029	0,8784	0,7273	0,9295	0,8372	-0,0261	0,5623	0,7962	0,8980	0,5586	0,8974
PL	0,8292	0,8156	0,7099	0,6978	0,8393	0,4962	0,8097	0,7148	0,0015	0,4950	0,7896	0,7919	0,4207	0,8278
PT	0,7045	0,7105	0,5612	0,5102	0,6636	0,5731	0,6757	0,5405	0,2062	0,3704	0,7341	0,6772	0,5404	0,7047
RO	0,7053	0,7039	0,5662	0,5718	0,7633	0,4610	0,7283	0,5400	-0,0586	0,5737	0,6521	0,6574	0,5354	0,6965
SI	0,9346	0,9342	0,7976	0,8265	0,8904	0,7063	0,9176	0,7427	0,1122	0,6264	0,8533	0,8896	0,7142	0,9274
SK	0,7067	0,7059	0,6267	0,6353	0,6931	0,4235	0,6716	0,4565	0,1415	0,5565	0,6263	0,6445	0,5949	0,7277
FI	0,8902	0,8857	0,8294	0,8254	0,8292	0,7143	0,8815	0,7620	0,0181	0,6367	0,7964	0,8469	0,5772	0,8757
SE	0,9266	0,9175	0,8011	0,8293	0,8666	0,7287	0,9124	0,8372	0,0849	0,5508	0,8460	0,8929	0,5254	0,9011

Zdroj: Eurostat (2020), zpracováno autorem

Tabulka C. Pokračování.

CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
0,3067	0,8346	0,6530	0,8199	0,9258	0,6079	0,6665	0,9170	0,8292	0,7045	0,7053	0,9346	0,7067	0,8902	0,9266
0,3111	0,8291	0,6501	0,8184	0,9189	0,6007	0,6732	0,9116	0,8156	0,7105	0,7039	0,9342	0,7059	0,8857	0,9175
0,3244	0,6567	0,5120	0,6379	0,7815	0,5171	0,6308	0,7832	0,7099	0,5612	0,5662	0,7976	0,6267	0,8294	0,8011
0,2311	0,7234	0,6901	0,6465	0,8446	0,5836	0,5340	0,8029	0,6978	0,5102	0,5718	0,8265	0,6353	0,8254	0,8293
0,3433	0,7835	0,5844	0,8003	0,8907	0,5556	0,5883	0,8784	0,8393	0,6636	0,7633	0,8904	0,6931	0,8292	0,8666
0,1061	0,7658	0,5531	0,5822	0,7077	0,4157	0,4463	0,7273	0,4962	0,5731	0,4610	0,7063	0,4235	0,7143	0,7287
0,2446	0,8482	0,6622	0,7933	0,8775	0,6177	0,6665	0,9295	0,8097	0,6757	0,7283	0,9176	0,6716	0,8815	0,9124
-0,0135	0,8650	0,7135	0,7289	0,7907	0,5922	0,5701	0,8372	0,7148	0,5405	0,5400	0,7427	0,4565	0,7620	0,8372
0,2291	-0,0452	-0,1217	0,1532	0,2461	-0,0682	-0,0293	-0,0261	0,0015	0,2062	-0,0586	0,1122	0,1415	0,0181	0,0849
0,3095	0,4038	0,4433	0,4222	0,5881	0,4644	0,3681	0,5623	0,4950	0,3704	0,5737	0,6264	0,5565	0,6367	0,5508
0,2517	0,7366	0,5890	0,8287	0,9139	0,5193	0,5472	0,7962	0,7896	0,7341	0,6521	0,8533	0,6263	0,7964	0,8460
0,2434	0,8436	0,6918	0,8101	0,8804	0,5620	0,6826	0,8980	0,7919	0,6772	0,6574	0,8896	0,6445	0,8469	0,8929
0,5566	0,4456	0,3421	0,4655	0,6083	0,1924	0,2788	0,5586	0,4207	0,5404	0,5354	0,7142	0,5949	0,5772	0,5254
0,3535	0,8230	0,6384	0,8137	0,9052	0,6148	0,6313	0,8974	0,8278	0,7047	0,6965	0,9274	0,7277	0,8757	0,9011
1	0,0509	0,0887	0,1819	0,2417	0,0079	0,2753	0,2759	0,1995	0,2338	0,2859	0,4654	0,5556	0,3118	0,2355
0,0509	1	0,6897	0,7110	0,7157	0,6130	0,5659	0,7982	0,7103	0,5838	0,5207	0,7617	0,4811	0,7496	0,8451
0,0887	0,6897	1	0,5593	0,6128	0,4199	0,4765	0,6690	0,5194	0,3263	0,4064	0,6326	0,4631	0,6438	0,6632
0,1819	0,7110	0,5593	1	0,7606	0,4495	0,4843	0,7065	0,6861	0,6689	0,5826	0,7234	0,5396	0,6400	0,7587
0,2417	0,7157	0,6128	0,7606	1	0,5844	0,5510	0,8224	0,8082	0,6448	0,6023	0,8471	0,6586	0,8289	0,8726
0,0079	0,6130	0,4199	0,4495	0,5844	1	0,4281	0,6069	0,6137	0,2832	0,3979	0,5685	0,4556	0,6451	0,6571
0,2753	0,5659	0,4765	0,4843	0,5510	0,4281	1	0,6056	0,5442	0,3668	0,4164	0,6548	0,4704	0,6505	0,6180
0,2759	0,7982	0,6690	0,7065	0,8224	0,6069	0,6056	1	0,8026	0,5669	0,7559	0,8992	0,6603	0,8591	0,8738
0,1995	0,7103	0,5194	0,6861	0,8082	0,6137	0,5442	0,8026	1	0,4729	0,5900	0,7431	0,6172	0,7407	0,8077
0,2338	0,5838	0,3263	0,6689	0,6448	0,2832	0,3668	0,5669	0,4729	1	0,5236	0,6453	0,3780	0,5009	0,5993
0,2859	0,5207	0,4064	0,5826	0,6023	0,3979	0,4164	0,7559	0,5900	0,5236	1	0,7106	0,6651	0,6184	0,5389
0,4654	0,7617	0,6326	0,7234	0,8471	0,5685	0,6548	0,8992	0,7431	0,6453	0,7106	1	0,7438	0,8772	0,8718
0,5556	0,4811	0,4631	0,5396	0,6586	0,4556	0,4704	0,6603	0,6172	0,3780	0,6651	0,7438	1	0,6799	0,6148
0,3118	0,7496	0,6438	0,6400	0,8289	0,6451	0,6505	0,8591	0,7407	0,5009	0,6184	0,8772	0,6799	1	0,8777
0,2355	0,8451	0,6632	0,7587	0,8726	0,6571	0,6180	0,8738	0,8077	0,5993	0,5389	0,8718	0,6148	0,8777	1

Zdroj: Eurostat (2020), zpracováno autorem

Tabulka D. Korelační koeficienty cyklické složky míry zaměstnanosti.

	EU27	EA19	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT
EU27	1	0,9740	0,5702	0,9194	0,9137	0,8876	0,5424	0,5859	0,8717	0,8294	0,8885	0,6890	0,8342	0,8104
EA19	0,9740	1	0,4967	0,8625	0,8585	0,8926	0,3876	0,5836	0,8862	0,8752	0,9498	0,5691	0,7661	0,9099
BE	0,5702	0,4967	1	0,5960	0,4549	0,3150	0,4850	0,1137	0,2934	0,4073	0,3917	0,8512	0,6800	0,2532
BG	0,9194	0,8625	0,5960	1	0,8220	0,7753	0,4353	0,5123	0,8275	0,7798	0,8123	0,6653	0,8760	0,6715
CZ	0,9137	0,8585	0,4549	0,8220	1	0,8149	0,6562	0,5678	0,8060	0,6720	0,7246	0,6199	0,7664	0,6405
DK	0,8876	0,8926	0,3150	0,7753	0,8149	1	0,3758	0,7319	0,9447	0,7265	0,8846	0,4306	0,5676	0,7822
DE	0,5424	0,3876	0,4850	0,4353	0,6562	0,3758	1	0,3587	0,2862	0,1160	0,1537	0,7039	0,4828	0,0765
EE	0,5859	0,5836	0,1137	0,5123	0,5678	0,7319	0,3587	1	0,7803	0,1877	0,6060	0,2272	0,1781	0,5196
IE	0,8717	0,8862	0,2934	0,8275	0,8060	0,9447	0,2862	0,7803	1	0,7046	0,9191	0,3586	0,5861	0,7860
EL	0,8294	0,8752	0,4073	0,7798	0,6720	0,7265	0,1160	0,1877	0,7046	1	0,8654	0,4273	0,7683	0,8317
ES	0,8885	0,9498	0,3917	0,8123	0,7246	0,8846	0,1537	0,6060	0,9191	0,8654	1	0,3834	0,6397	0,9222
FR	0,6890	0,5691	0,8512	0,6653	0,6199	0,4306	0,7039	0,2272	0,3586	0,4273	0,3834	1	0,7420	0,2988
HR	0,8342	0,7661	0,6800	0,8760	0,7664	0,5676	0,4828	0,1781	0,5861	0,7683	0,6397	0,7420	1	0,5451
IT	0,8104	0,9099	0,2532	0,6715	0,6405	0,7822	0,0765	0,5196	0,7860	0,8317	0,9222	0,2988	0,5451	1
CY	0,5652	0,6272	0,7168	0,4587	0,3277	0,3508	0,1108	0,0046	0,2910	0,6676	0,5723	0,5711	0,5727	0,6094
LV	0,6939	0,6941	0,2003	0,6472	0,6933	0,7894	0,3500	0,9569	0,8720	0,3375	0,7006	0,3017	0,3615	0,6008
LT	0,4861	0,5370	-0,1089	0,4944	0,4983	0,6889	-0,0066	0,8127	0,8085	0,3034	0,6421	-0,0948	0,1913	0,5497
LU	-0,0898	-0,1314	0,0140	-0,1889	-0,0141	-0,0383	0,1830	-0,3000	-0,2153	-0,0551	-0,2095	-0,0247	0,0049	-0,2042
HU	0,2281	0,2656	-0,4836	0,1592	0,3204	0,5607	-0,0580	0,5865	0,5713	0,1337	0,3770	-0,3449	-0,0865	0,3162
MT	0,4500	0,4871	0,2427	0,3388	0,4616	0,6561	0,1251	0,3391	0,5018	0,4190	0,4494	0,1825	0,2623	0,4047
NL	0,4075	0,4325	0,3197	0,2692	0,3973	0,2069	0,2635	-0,1281	0,0923	0,4560	0,2091	0,4334	0,5281	0,4131
AT	0,4352	0,3757	0,4243	0,2974	0,5107	0,2609	0,6566	0,1453	0,1371	0,2216	0,1500	0,6180	0,4468	0,1443
PL	0,5804	0,3943	0,6640	0,6380	0,6022	0,3022	0,8269	0,1676	0,2691	0,2824	0,2059	0,8422	0,7172	0,0684
PT	0,8481	0,8945	0,3667	0,7335	0,7471	0,8179	0,1779	0,3022	0,7471	0,9482	0,8665	0,4146	0,7189	0,8455
RO	0,6793	0,5145	0,5709	0,7014	0,6670	0,5886	0,7607	0,3987	0,5089	0,3680	0,3705	0,7861	0,6106	0,2106
SI	0,8957	0,8942	0,6305	0,8419	0,7599	0,7743	0,3132	0,3221	0,7279	0,8872	0,8303	0,6686	0,7996	0,7975
SK	0,9581	0,9010	0,4606	0,9024	0,9328	0,8607	0,6189	0,6319	0,8523	0,7252	0,8033	0,6649	0,7806	0,7141
FI	0,7888	0,8020	0,7442	0,6461	0,6741	0,6283	0,4543	0,4566	0,5842	0,6068	0,6770	0,7343	0,6299	0,6818
SE	0,6301	0,6246	0,1628	0,3549	0,7300	0,6700	0,5906	0,6604	0,5898	0,2962	0,4836	0,4087	0,3302	0,5104

Zdroj: Eurostat (2020), zpracováno autorem

Tabulka D. Pokračování.

CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
0,5652	0,6939	0,4861	-0,0898	0,2281	0,4500	0,4075	0,4352	0,5804	0,8481	0,6793	0,8957	0,9581	0,7888	0,6301
0,6272	0,6941	0,5370	-0,1314	0,2656	0,4871	0,4325	0,3757	0,3943	0,8945	0,5145	0,8942	0,9010	0,8020	0,6246
0,7168	0,2003	-0,1089	0,0140	-0,4836	0,2427	0,3197	0,4243	0,6640	0,3667	0,5709	0,6305	0,4606	0,7442	0,1628
0,4587	0,6472	0,4944	-0,1889	0,1592	0,3388	0,2692	0,2974	0,6380	0,7335	0,7014	0,8419	0,9024	0,6461	0,3549
0,3277	0,6933	0,4983	-0,0141	0,3204	0,4616	0,3973	0,5107	0,6022	0,7471	0,6670	0,7599	0,9328	0,6741	0,7300
0,3508	0,7894	0,6889	-0,0383	0,5607	0,6561	0,2069	0,2609	0,3022	0,8179	0,5886	0,7743	0,8607	0,6283	0,6700
0,1108	0,3500	-0,0066	0,1830	-0,0580	0,1251	0,2635	0,6566	0,8269	0,1779	0,7607	0,3132	0,6189	0,4543	0,5906
0,0046	0,9569	0,8127	-0,3000	0,5865	0,3391	-0,1281	0,1453	0,1676	0,3022	0,3987	0,3221	0,6319	0,4566	0,6604
0,2910	0,8720	0,8085	-0,2153	0,5713	0,5018	0,0923	0,1371	0,2691	0,7471	0,5089	0,7279	0,8523	0,5842	0,5898
0,6676	0,3375	0,3034	-0,0551	0,1337	0,4190	0,4560	0,2216	0,2824	0,9482	0,3680	0,8872	0,7252	0,6068	0,2962
0,5723	0,7006	0,6421	-0,2095	0,3770	0,4494	0,2091	0,1500	0,2059	0,8665	0,3705	0,8303	0,8033	0,6770	0,4836
0,5711	0,3017	-0,0948	-0,0247	-0,3449	0,1825	0,4334	0,6180	0,8422	0,4146	0,7861	0,6686	0,6649	0,7343	0,4087
0,5727	0,3615	0,1913	0,0049	-0,0865	0,2623	0,5281	0,4468	0,7172	0,7189	0,6106	0,7996	0,7806	0,6299	0,3302
0,6094	0,6008	0,5497	-0,2042	0,3162	0,4047	0,4131	0,1443	0,0684	0,8455	0,2106	0,7975	0,7141	0,6818	0,5104
1	0,0725	-0,1323	0,0536	-0,4276	0,3242	0,5743	0,3518	0,2195	0,6287	0,2165	0,7312	0,3462	0,8013	0,2154
0,0725	1	0,8651	-0,3577	0,5752	0,3833	0,0008	0,1938	0,2239	0,4260	0,4176	0,4407	0,7354	0,5328	0,6674
-0,1323	0,8651	1	-0,3004	0,7959	0,4136	-0,1822	-0,0904	-0,1052	0,3815	0,1176	0,2724	0,5347	0,2135	0,4116
0,0536	-0,3577	-0,3004	1	-0,0411	0,3565	0,2125	0,1726	0,0550	0,0394	0,1385	0,0318	-0,1510	-0,0775	0,0642
-0,4276	0,5752	0,7959	-0,0411	1	0,3714	-0,3125	-0,1522	-0,2514	0,2907	0,0180	0,0297	0,3270	-0,1761	0,3954
0,3242	0,3833	0,4136	0,3565	0,3714	1	0,3642	0,3004	-0,0541	0,5895	0,2935	0,5063	0,3582	0,4855	0,4447
0,5743	0,0008	-0,1822	0,2125	-0,3125	0,3642	1	0,5212	0,2125	0,4847	0,1571	0,5099	0,2998	0,5779	0,4054
0,3518	0,1938	-0,0904	0,1726	-0,1522	0,3004	0,5212	1	0,4888	0,2822	0,3904	0,2645	0,4710	0,5113	0,5270
0,2195	0,2239	-0,1052	0,0550	-0,2514	-0,0541	0,2125	0,4888	1	0,2436	0,8389	0,4593	0,6445	0,4164	0,2628
0,6287	0,4260	0,3815	0,0394	0,2907	0,5895	0,4847	0,2822	0,2436	1	0,3827	0,8871	0,7424	0,6402	0,4937
0,2165	0,4176	0,1176	0,1385	0,0180	0,2935	0,1571	0,3904	0,8389	0,3827	1	0,6088	0,7146	0,5050	0,4055
0,7312	0,4407	0,2724	0,0318	0,0297	0,5063	0,5099	0,2645	0,4593	0,8871	0,6088	1	0,7777	0,7922	0,4341
0,3462	0,7354	0,5347	-0,1510	0,3270	0,3582	0,2998	0,4710	0,6445	0,7424	0,7146	0,7777	1	0,6588	0,6221
0,8013	0,5328	0,2135	-0,0775	-0,1761	0,4855	0,5779	0,5113	0,4164	0,6402	0,5050	0,7922	0,6588	1	0,5987
0,2154	0,6674	0,4116	0,0642	0,3954	0,4447	0,4054	0,5270	0,2628	0,4937	0,4055	0,4341	0,6221	0,5987	1

Zdroj: Eurostat (2020), zpracováno autorem

Abstrakt

Škoda, D. (2020). *Problematika ekonomické sladění ČR s ekonomickou eurozónou* (Bakalářská práce). Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta ekonomická.

Klíčová slova: euro, eurozóna, sladění hospodářských cyklů

Předložená práce je zaměřena na problematiku ekonomické sladění České republiky s ekonomickou eurozónou. Nejprve popisuje historii evropské integrace od druhé poloviny 20. století po současnost. Dále poskytuje rozbor přínosů a nákladů ze zavedení společné měny eura v České republice. Následně práce pojednává o různých metodách měření ekonomické sladění, jejich vypovídajících schopnostech a možnostech interpretace. Jádrem práce spočívá v empirické analýze stupně sladění hospodářských cyklů členských států Evropské unie vůči České republice. Závěrečná část práce je vyhrazena pro zhodnocení současné situace České republiky a její připravenosti na přijetí společné evropské měny.

Abstract

Škoda, D. (2020). *Problematics and correlation of the Czech Republic economy to Eurozone* (Bachelor Thesis). University of West Bohemia, Faculty of Economics.

Key words: euro, eurozone, correlation of business cycles

The presented work is focused on the problematics and correlation of the Czech Republic economy to Eurozone. In the first place, it describes the history of European integration from the second half of the 20th century to present. It also provides an analysis of the benefits and cost of the introduction of the single currency – euro in the Czech Republic. Subsequently, the work deals with various methods of measuring economic correlation, their explanatory powers and possibilities of interpretation. The core of the work consists in the empirical analysis of the correlation of economic cycles among members of the European Union to the Czech Republic. The final part of the work is reserved for the evaluation of the current situation of the Czech Republic and its readiness to adopt the common European currency.